

Ostra kritika proti visokim plačam uradnikov dobrodelnih družb

Cleveland. — John W. Barkley je na seji dobrodelnih družb dvignil včeraj ostro kritiko proti visokim plačam, ki jih dobivajo oni ljudje, ki vodijo dobrodelne družbe v Clevelandu. Do čim povprečni človek misli, da delajo ti ljudje zastoj pri dobrodelnih družbah, pa je resnica, da vlečejo visoke plače. V normalnih časih se nihče na to oziral ni, toda v današnjih časih, ko so zahteve od strani brezposelnih tako visoke in izredne, je treba hraniti. Govori se, da dobiva direktor dobrodelnih družb \$10,000 plače na leto, in nekaj uradnikov je pri dobrodelnih družbah, katerih plače znašajo od \$6,000 do \$8,000 na leto. To so na vsak način pretirane plače. Barkley je predlagal, da se sprejme točka, da ne sme dobiti noben vodja ali ravnatelj dobrodelnih družb več kot \$5,000 na leto, kar je dovolj v teh časih, zlasti ker poslovni fond dobrodelnih družb niso posebno dobro založeni. Toda njegov predlog ni uspel. S tremi glasovi proti enemu je bilo odglasovano, da se predlog "položiti na mizo" in se o njem razpravlja ob prihodnji priliki. To so tiste dobrodelne družbe, proti katerim je župan Miller že pred meseci naperil oster boj, češ, da se preveč zapravljajo in je bolje, da ljudje dobivajo delo kot pa podporo.

Odličen gost v naselbini

Danes pride v Cleveland ravnatelj Columbia univerze, dr. Clarence Manning. On je znan kot velik prijatelj Slovanov in na njegovo prizadevanje se je upeljal pouk slovenskih jezikov na Columbia univerzi. Profesor Manning pride nalašč v našo slovensko naselbino, da si jo nekoliko ogleda, kot največjo slovensko naselbino v Ameriki. Spremljal in razkazoval mu bo vse dr. J. W. Mally, ki bo tega velikega prijatelja slovanstva predstavil rojakom, kolikor bo pač mogoče danes in jutri, ker v ponedeljek zjutraj se dr. Manning odpelje nazaj.

Pouk v angleščini

V Wilson šoli na 1625 E. 55th St. se vrši redni pouk angleščine ob večerih. Mi zelo priporočamo našim ljudem, da se učijo angleščine, in večina izmed vas ima tudi čas, da se uči. V kratkem jo boste vsi potrebovali, ko se ponovno odpre delo. Mrs. Fisher, učiteljica angleščine na omenjeni šoli, prijazno vabi Slovence in Slovence.

Ne plačujte

Clevelandski odbor za brezposelno zavarovalnino svari vse državljane, da ne plačajo ničesar, ako podpišejo svoje ime na listine, ki jih nosijo okoli razni pobiralci podpisov. Nihče ni pooblaščen računati 10 centov za podpis, kot se je to zadnje dni razširilo po mestu. Ne plačajte ničesar in dobro pazite prej, kaj podpišete.

Vesela zabava v SND

Danes večer se vrši vesela zabava družva Složne Sestre št. 120 SSPZ, ob priliki 20 letnice obstanka društva. Red Brancelj in njegov orkester bo ubiral lepe melodije, članice so pa poskrbele vse potrebno, da bodo ce njenim gostom postregle kar najboljšje v vseh ozirih. Kdor bi rad imel vesel večer, naj gre k Složnim Sestram.

Ogromno protestno zborovanje v New Yorku proti fašistom v Nemčiji

New York, 24. marca. V ponedeljek, 27. marca, se vrši v New Yorku, v Madison Square Garden, ogromno protestno zborovanje, sklicano po židovskem kongresu, kateremu so podrejene skoro vse ameriške židovske organizacije v Ameriki. Židje bodo protestirali proti nemški fašistovski vladi, ki preganja žide, odkar je prišla na krmilo. Najboljše govorniki vseh narodov in verskih prepričanj bodo govorili na tem shodu, katerega se namerava udeležiti najmanj 50,000 oseb. Policija računa, da enako število ljudi pa sploh v dvorano ne bo mogla. Med drugimi znamenitimi govorniki bo tudi Al Smith. Govorili bodo znameniti židovski rabinci, katoliški in protestantovski škofi, ki bodo vsi dvignili glas protesta proti obstoječi nemški fašistovski vladi. Za katoličane bo govoril škof Rt. Rev. Francis O'Connell, za protestante škof Stephen Wise. Židovski rabinci v Ameriki so razpisali dan 27. marca kot dan posta za vse žide v Ameriki, kot v znak protesta proti početju nemške fašistovske vlade. Iz Washingtona se pa poroča, da je nameravalo več kongresmanov v poslanski zbornici kongresa zanesiti v uradni zapisnik kongresa ostre napade na obstoječo nemško vlado, toda kongresman McFadden, republikanec iz Pennsylvanije, je to preprečil. Nemški poslanik je medtem priobčil v javnosti, da je nastop ameriških židov le strankarska propaganda proti nemški vladi. Nemška vlada zanika vsako mučenje židov, ki bivajo v Nemčiji.

Filmska gledališča

Mogoče je, da bodo filmska gledališča že v nedeljo odprta, kot javlja poseben odbor, ki skuša narediti sporazum med uslužbenci in med lastniki gledališč. Poroča se, da bodo uslužbenci vzeli 25 odstotno znižanje plač. Splošna zahteva občinstva je, zlasti od strani mladine, da se odprejo gledališča s premikajočimi slikami. V slučaju, da gledališča še ne bodo odprta v nedeljo, namerava mestna vlada kazati premikajoče slike v mestnem avditoriju za znižano vstopnino.

Ko pride pivo

Ko so včeraj vprašali novega direktorja javne varnosti, če je resnica, da potem ko bo dovoljeno prodajati dobro pivo, bo policija pregledala vse takozvane "spikize," direktno ni hotel dati odgovora. Pripoveduje se, da bodo pivovarne pritiskale na mestno vlado, da zapre vse druge točilnice opojne pijače, da ne bodo tekmovali s prodajalnami pive. Novi direktor je le toliko izjavil, da mu dosedaj o tem še ni nič znanega.

Pobiranje asesmenta

Ker bo veselica v spodnji dvorani SND na St. Clair Ave. se bo vsled tega asesment pobiral v dvoranah št. 1 in 2, to je danes večer, 25. marca. Prosi se vse tajnike društev, da to upoštevajo. — John Tavčar, tajnik SND.

Konvencija 21. maja

21. maja se začne v Clevelandu konvencija Slovenske ženske Zveze, edine ženske organizacije v Ameriki. Konvencija se bo vršila v Slovenskem Domu na Holmes Ave.

Delavska tajnica Miss Perkins kliče delavske voditelje na zborovanje

Washington, 24. marca. Delavska tajnica Zedinjenih držav, Miss Perkins, je na poziv predsednika Roosevelta poklicala v Washington vse bolj vplivne delavske voditelje, da razpravljajo z njimi glede brezposelnosti in kako bi se moglo uničiti depresijo. Konferenca med delavskimi zastopniki in med vlado se bo vršila v Washingtonu 31. marca. Med povabljenimi je tudi William Green, predsednik American Federation of Labor, ki nikakor ni zadovoljen, ker je predsednik Roosevelt imenoval Miss Perkins za delavsko tajnico, da si je posvetila vse svoje življenje delavskim vprašanjem. Green je danes izjavil, da še ni dobil tozadevnega povabila, toda če ga dobi, se bo brez dvoma udeležil konference. Miss Perkins je izjavila, da če je bil kdaj čas, da se zberejo delavski voditelji in podajo svoje nasvete za odpravo brezposelnosti, da je ta čas danes. Na omenjeni konferenci se bo razpravljalo o dveh vprašanjih: takojšnja odprava in stalna odprava proti brezposelnosti.

Znamenit koncert

Pevsko društvo "Slovenija" v Newburgu bo imelo v nedeljo, 26. marca v cerkvi sv. Lovrenca na 80. cesti izvanreden cerkveni koncert, ki so jako redki med nami. Proizvajala se bo slovenska sv. maša v koncertnih točkah pod vodstvom g. Ivan Zorman. Poleg mašnih spevov, kot se pojejo pri mašah v latinskem jeziku, in ki bodo proizvajani tekom nedeljskega koncerta v slovenskem jeziku, je vpletenih še mnogo drugih briljantnih pevskih točk, kot "O naša Gospa" od g. Ivan Zorman, in zlasti znamenita pesem "Glejte, kako umira" od Jakob Gallusa (Petalin). Zaključek prvega dela koncerta tvori "Angeljsko česčenje." Potem sledi odmor in med odmorom je govor župnika Father Omana. Govoru sledi koncertna točka "Slovesni ofertorij za orgle," potem "Pod oljkanji," in poleg drugih točk tudi nekaj delov slovenske sv. maše, kot "Sveti," "Povzdigovanje" in "Blagoslov," kar poje zbor Slovenija. Končno bo Zahvalna pesem in blagoslov z Najsvetejšim. Zbor Slovenija je dal v tisk krasen program, da bo sleherni lahko sledil koncertu z besedami. Začetek je ob pol osmih zvečer. Ker je ta cerkveni koncert nekaj vzvišenege in nenavadnega je občinstvo vabljeno k obilni udeležbi.

Na WJAY radio postaji

Poznani kvartet "Five-Foot Four," ki je pel pri mnogih slovenskih prireditvah, je sedaj nastavljen na WJAY radio postaji, kjer je prvič pel pretekli četrtek in žel obilo priznanja. Na harmoniko spremlja pevec Mr. Joe Kalister.

Predavanje o Vodniku

Dne 31. marca bo predaval naš pisatelj in pesnik, Mr. Ivan Zorman, v Slovenski Narodni Čitalnici o "Vodniku in njegovih delih." Predavanje se vrši ob priliki 175. obletnice rojstva slovitnega slovenskega pesnika Vodnika.

Osem roparjev

Iz državnih zaporov v Daytonu, Ohio, je včeraj pobegnilo osem nevarnih roparjev.

Zanimive vesti iz življenja naših ljudi po ameriških naselbinah

Peter in Frances Verhovnik, oba doma iz Vranjskega pri Celju, in bivajoča v Enumclaw, Wash., sta obhajala 4. marca zlato poroko istotam.

Okraden je bil rojak John Smrekar v Pittsburgu. Neki umovljivi mu je odnesel železno skatlo, v kateri je imel Smrekar razne važne papirje, kot državljanski papir, zavarovalniške police, bančno knjižico in ček za \$24.00.

Dobrodelni Klub Jugoslovanskih žena v Chicagi se pripravljajo, da priredi sedanjim časom primerno igro "Dekla božja." Prireditve se vrši 2. aprila v šolski dvorani sv. Štefana na Čermak Road in Lincoln St.

Več sto naših ljudi je pristopilo v novoustanovljeni demokratiški klub v Jolietu, Illinois, kjer so imeli doslej vedno republikanci prvo besedo. Prvo prireditve ima demokratiški klub 28. marca v Slovenia dvorani.

V El Verano, California, je umrla rojakinja Mary Nemanič.

Poznani rojak Matija Pogorelec piše, da je nameraval z rojakom Mr. Frank Troha razstaviti nekaj slovenskih predmetov na chieaški razstavi, toda bolezen je Mr. Pogorelcu prekrizala načrte.

Dramski klub v Barbertonu namerava prirediti na velikončno nedeljo krasno Finžgarjevo dramo "Divji lovec."

Iz Sao Paulo, Brazilija, se nam poroča, da so Slovenci, ki so bili tam naseljeni, se popolnoma razkropili iz tega mesta. Največ jih je odšlo pod vodstvom g. Černigoja v glavno mesto Brazilije, Rio de Janeiro, ostali so se pa razkropili po drugih delih države. Nekdaj lepa slovenska naselbina v Sao Paulu je uničena. Nahaja se pa tam še nekaj bratov Hrvatov.

Ogorčeni farmerji ustavili prodajo farme

Pennsburg, Penna., 24. marca. Trije pomožni šerifi, ki so hoteli uprizoriti nasilno prodajo neke farme v tem mestu, so bili napadeni od množice, ki je štelala nekako 500 mož. Pomožni šerifi so bili pretepeni, potem pa so jih ljudje držali zaprte več kot eno uro in šele potem so jih spustili. Prodaja bi imela biti farma farmerja John Lilko. Ki so pomožni šerifi prišli na lice mesta, so bili sprejeti od sovražno množice. Ljudje so ponujali po pet in deset centov za farmo, in ko je deputy šerif Grubb povedal, da ima za farmo ponudnih \$1200, so padli ljudje po njem.

Zopet bitka med gangeži

Ko je hotel sinoči stopiti Joseph Orsino v svoj avtomobil na 7527 Kinsman Ave., sta naenkrat počila dva strela iz nekega drugega avtomobila in Orsino se je mrtev zgrudil v svoj avtomobil. Žena ubitega je izjavila, da je njen mož prodajal žganje, toda ne ve, če ga je prodajal za kak sindikat ali na svojo roko. Dva mlada fant sta bila priča streljanja, toda sta se tako ustrašila, da sta pobegnila takoj, ko sta padla strela.

* Avstrija je posodila bankam \$20,000,000. Denar je dobila od Francije.

* Hennen Morris bo imenovan za ameriškega poslanika v Belgiji.

Škof McFadden in drugi pomagajo pri reorganizaciji velike Guardian banke

Cleveland, 24. marca. Harold Burton, novi predsednik Guardian Trust Co., je naznanil večeraj, da je novi bančni odbor pridobil pomožnega škofa v Clevelandu, McFaddena, in George W. Gill, pomožnega načelnika šol v Lakewoodu, da pomagata pri reorganizaciji Guardian banke. Eden kot drugi bosta zastopala koristi vložnikov banke. Prva seja pomožnega odseka se je vršila sinoči. Ob istem času je prišlo sporočilo iz Washingtona, ki naznanja, da je kongres v obeh zbornicah sprejel postavbo, katero je predložil kongresman Steagall in senator Bulkley, in ki dovoljuje ugodne pogoje za reorganizacijo državnih bank. Novi bančni odbor Guardian banke ima sedaj večino zastopnikov vložnikov denarja na banki, dočim so prej imeli večino zastopniki direktorjev in delničarjev.

Dvoboj po radio

Detroit, Mich., 24. marca. Vlada Zedinjenih držav je včeraj dovolila odpreti novi banki v Detroitu, ki se imenuje New National Bank of Detroit. Ta banka, se je stvorila iz dveh prejšnjih bank in je dobila 100 procentno dovoljenje za poslovanje. Policijski komisar v Detroitu pa, neki Watkins, je napadel banko, češ, da nova banka nima detroit-skih interesov pri srcu, pač pa je ustvarjena iz "tujih interesov." Ko je vlada v Washingtonu o tem zvedela, je pozvala poznanege radio pridigarja, katoliškega duhovnika Father Coughlina, da govori na radio glede nove banke in zagisava ljudi, da je vse v redu. Ob istem času je pa govoril tudi policijski komisar Watkins. Njemu je odgovoril Father Coughlin, in posledica je bila, da je nova banka dobila prvi dan otvoritve za osem milijonov dolarjev novih vlog. Watkins odide danes v Washington, da vidi zakladniškega tajnika Woodina. Predsednik Roosevelt in Father Coughlin sta osebno velika prijatelja. Nova banka v Detroitu izvrstno posluje.

Časi se spreminjajo

Včasih so bili obtoženci na zvezni sodnji glede kršenja prohibicije v ogromni večini. Danes so se časi spremenili. Zvezni agenti ne aretirajo več malih kršilcev prohibicijske postavbe, pač pa se je pojavilo zadnje čase nenavadno visoko število ponarejevalcev denarja, tako da je slednjih sedaj več kot prohibicijev. Tekom meseca marca so zvezne oblasti v Clevelandu aretirale 27 ponarejevalcev denarja.

Policijske plače

Načelnik ognjegašev in policistov v Clevelandu sta dobivala dosedaj \$6,440.00 plače na leto. Župan predlaga, da se ta plača zniža na \$4,496 na leto, in enako da se zniža plača vseh višjih in nižjih policijskih uradnikov.

Prosekator Prince

Državni pravdnik Cullitan je odredil, da zanaprej vodi preiskavo o tatvini davčnega denarja v znesku pol milijona dolarjev, naš slovenski pomožni prosekator Mr. John J. Prince, skupaj z Gerald Millerjem, brat župana Millerja in tudi pomožni prosekator. Vlada še vedno upa, da pride tatovom na sled.

* Policija v Madridu je včeraj ubila tri izgnanike.

Državna postavodaja odgodena drugi teden. Važni predlogi so sprejeti

Columbus, O., 24. marca. Državna postavodaja države Ohio se bo odgodila prihodnji teden, potem ko je sprejela mnogo važnih predlogov in novih postav. Predno odidejo poslanci in senatorji domov, morajo legalizirati še sledeče zadeve: Narediti postavbo, ki dovoli prodajati 3.2 odstotno pivo v državi Ohio in narediti določbe, pod katerimi bo mogoče enako pivo prodajati in izdelovati Drugič, narejena mora biti postavba, ki legalizira konjske in druge dirke in določa, koliko davka pobira država od takih prireditvev. Tretjič, avtomobilski oddelek se mora izločiti izpod uprave državnega tajnika in ga priklopiti uradu komisarja za javne ceste. Glede dobre pive bi bila postavba že narejena, toda senator Ackerman, ki je vložil tozadevni predlog, je naredil toliko postavnih napak v svojem predlogu, da je bilo nemogoče predlog sprejeti. Vzel bo nekaj dni, predno bo predlog pripravljen za predložitev zbornici. Štirikrat so že spremenili Ackermanov predlog, in potrebnost ga bo še enkrat spremeniti. Glasom tega predloga bo absolutno prepovedana vsaka "bara" v vsakem prostoru, kjer se bo prodajalo pivo. Pijača se bo morala prinesiti na mizo in servirati kot v hotelu. Večje važnosti je predlog glede odpuščanja obresti in kazni na zaostale davke. Glasom te postavbe ne bo treba nikomur plačati obresti ali kazni radi zaostalih davkov, ako plača vse zaostale davke takoj ali pa če podpiše pogodbo, da jih bo plačal tekom prihodnjih šestih let. Jako važna je postavba glede starostne pokojnine. Zbornica poslancev jo je že sprejela, in najbrž jo bo odobrila tudi senatna zbornica, s to razliko, da so podpora znižali od \$50 na \$40 in od \$25 na \$20 na mesec. Glede brezposelne zavarovalnine tekom zasedanja državne zbornice ne bo ničesar ukrejenega.

Ne tripijo ovadnikov

Naselniški oddelek vlade v bodoče ne bo več trpel ovaduhov in denuncijantov, ki so tožili posamezne osebe vladi, češ, da so prišli sem nepostavnim potom. Vlada bo sama skrbela, da se postavba spolnuje in bo prezirala vse ovaduhe, katerih, žal, je bilo nekaj tudi med našimi ljudmi.

Prodajalne pijače

Kot se čuje namerava mestna vlada potem, ko bo dovoljena postavna prodaja pive zapreti vse ostale točilnice opojne pijače v mestu. Dočim je dosedaj policija trpela enake prostore, jih baje v bodoče ne bo več.

Prvi kandidat

Paul Brock, republikanec, odvetnik, je prvi kandidat, ki se je letos pojavil za councilmanski urad. Prihaja iz II. okraja.

Ženske policistinje

Policijski načelnik Mattowitz je odpuštil vse ženske policistinje iz službe. Vzroki: pomanjkanje denarja.

Profit verižnikov

General Foods Corporation, naznanja, da je naredila lanske leto čistega dobička v svoti \$10,800,000. Leto prej pa \$18,725,000.

* 10,000 židov je včeraj protestiralo v New Yorku proti nemški vladi.

Anglija zatrjuje, da se malim narodom v Evropi ni bati zveze velesil

London, 24. marca. Angleški ministerski predsednik MacDonald je danes izjavil, da se malim evropskim narodom ni treba bati načrta Mussolinija, da se namreč Francija, Anglija, Nemčija in Italija združijo, da garantirajo mir v Evropi. Omenjene štiri velesile bi se morale organizirati nemudoma v okviru Lige narodov, in naredila se bo določba, da se vpraša za nasvet tudi manjše države, kadar se gre za njih interese. MacDonald je rekel: "Nekatero male države se bojijo posledic zveze velesil. Jaz vas pa zagotavljam, da se ni treba nikomur kaj bati. Mussolinijev načrt je odstraniti vzroke vojne. Raditega pričakuje Anglija, da manjše države se pridružijo skupni akciji." Mac Donaldu je odgovoril znani angleški državnik Churchill, ki je strupeno napadal načrt Mussolinija in izjavil, da Anglija ne sme iskati nobene zveze z Italijo. Primerjal je ministerskega predsednika MacDonalda glede njegovega obiska v Rimu, don Kisotu. Ako bo Anglija zaupala Mussoliniju, tedaj pride kmalu do vojne, je rekel Churchill.

Dovolj denarja

Iz Washingtona se poroča, da so ustavili tiskarske stroje, ki so zadnje čase tiskali nov denar. Ljudje so prinesli zadnje čase toliko skritega denarja v banke, da je nepotrebno tiskati nov denar. 6. marca je vladna tiskarna v Washingtonu dobila povelje, da natiska za \$2,000,000,000 novega denarja. V resnici so ga pa natiskali le za deset milijonov dolarjev. 567 tiskarjev je bilo odpuščenih od dela.

Preste

Izdelovalci prest v Clevelandu pričakujejo slabe čase, če se vrne dobro pivo. Izjavili so, da niso nikdar prodali toliko prest kot v času prohibicije. Prodajalci pive, ki so računali za kozarec 25 centov, so oddajali preste zastoj svojim odjemalcem, sedaj pa, če se vrne postavno pivo, ki se bo prodajalo po 5c kozarec, ne bo prodajalcem več mogoče zraven dajati še preste zastoj. To rej vsak veter nekomu ugodno, drugemu pa slabo piha nasproti.

Odvetnik Virant

Sodnik Terrell od Common Pleas sodnje, je odredil, da zagovarjata odvetnika Frank T. Jones in Leo B. Virant znanega Ray T. Turk-a, lastnika brivnice v Ellington poslopju, ki je lansko leto pogorelo in je našlo v ognju smrt 13 oseb. Država trdi, da je Ray T. Turk, lastnik brivnice nalašč zažgal poslopje, da bi dobil zavarovalnino.

Ženske policajke

Vsi ženski klubi v Clevelandu so protestirali proti povelju, da se odpravijo ženske policajke iz Clevelanda, kot je ukazal župan Miller. Posebna deputacija žensk je prišla v županov urad in je znala tako prepričevalno govoriti, da je župan odredil, da se bodo stavile gotove konkretne predloge. Miller pravi, da nima mesta denarja in ne more več plačevati ženskih policajk.

Društvo Ložka Dolina

Izredno važno sejo ima v soboto večer, ne pa v nedeljo, kot je bilo poročano. Društvo prosi vse člane, da se radi velike važnosti gotovo udeležijo seje.

* 126 kladiv je že dobil podpredsednik Garner.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto \$5.00. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$5.50.
Za Ameriko in Kanado, celoletno: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00; četrt \$1.75.
Za Evropo, celo leto \$8.00; pol leta \$4.00; za četrt leta \$2.50.
Posamezna številka 3 cente.

Vsa pisma, dopise in denarne pošiljave naslovite: Ameriška Domovina,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 0628

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRO, Editors and Publishers.

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office
at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

53

No. 70, Sat., Mar. 25th, 1933

Diktator Roosevelt

Virski javnega mnenja v Zedinjenih državah, barantači v politiki, komunisti, socialisti, demokrati, republikanci, suhači in mokri, demagogi in profesorji, lastniki bank in zadnji delavec v Ameriki — vse je poslušnilo zadnje tri tedne, odkar se nahaja v Washingtonu mož, ki prihaja kot nov Mesija med ameriški narod, da — pred stanovalec vsega sveta, katerim pridiga novo zaupanje, novo prepričanje in ključ obnem: narod, vstani!

Tisoče in tisoče dnevnih malenkostnih in večjih kritikov, katerih naloga je dnevno lajati na vse, kar se godi v naši deželi ali pa po širnem svetu, je umolknilo, ko je Roosevelt, novi predsednik Zedinjenih držav, spregovoril. Na široko in dolgo so prej razkladali ti gromeci kritiki zdravstveni položaj ameriškega naroda. Vsak je po svoje pripovedoval, kakšne rane ima ameriški narod, in kako jih je treba zaceliti.

Socialisti kot republikanci, v družbi s komunisti so pred volitvami enoglasno hozanirali, da v slučaju, da bo Roosevelt izvoljen, da bo poznan kot — najslabši predsednik Zedinjenih držav. Pred volitvami! In vse to vriskanje se je danes spremenilo v komaj slišno bevsanje od strani. Ogromna večina ameriškega naroda gleda danes na Roosevelta kot na odrešenika, na modernega Mojzesa, ki pripelje svoj narod iz mnogih let depresijske sužnosti v deželo, kjer pada mana, v obliki dela, zaslužka, udobnosti in razkošja!

Tekom štirih let gospodarstva republikan Hooverja je ameriški narod tako žalostno globoko padel, kot se tega ne pomni še v ameriški zgodovini. Molčecemu Coolidgu je sledil klepetavi Hoover s široko-ustnimi obljubami, ki so pa končno pogreznile ameriški narod v močvirje mizerije.

Ameriški narod ima nov dokaz, da klepetavost in govorničenje človeka nikamor ne pripelje. Treba je delati, veliko delati, pa manj kritizirati, manj govoriti. Hoover je bil simbol klepetave stare ženske, ki zna slehernega obrati do kosti, v resnici pa nikomur ničesar ne more koristiti.

Res pa je tudi, da tudi Roosevelt ni super-človek, ki bi odrešil ameriški narod ali pa celo ves ostali svet. Kdor to misli, samega sebe ne pozna, kajti dobrote in slabosti človeške narave so v slehernem smrtniku, več ali manj jasno izražene. Kdor se v življenju poslužuje dobrih strani svoje narave, bo koristil sebi in svojemu bližnjemu, kdor pa sledi slabostim in pokvarjenosti, ki jo nudi narava slehernega človeka, ta ne uniči samo samega sebe pač pa tudi svojega bližnjega.

Tudi Roosevelt ima svoje dobre in slabe strani. Trenutno novi predsednik Zedinjenih držav toliko zaupa v dobrine, katere mu je podelila mati narava, da je zahteval od kongresa, da mu podeli diktatorsko moč. In s tem je prevzel Roosevelt na svoja ramena silno odgovornost.

Mi imenujemo diktatorja Mussolinija, glavarja laških fašistov. Kako on vlada Italiji, kjer je zgnila sleherni trohica osebnega svobodnega mišljenja in dejanja, to nam je znano, ne da bi pri tem še posebej omenjali peklenko življenje 800.000 naših bratov Primorcev in Kraševcev, katerih nihče po smrti ne bi smel priti v peklo, ker ga je doživel na tem svetu pod Mussolinijem v polni meri.

Diktatorja imajo danes v Rusiji, in sicer že zadnjih 15 let, kjer ne smete ne svobodno govoriti, niti pisati, niti zborovati, ne jesti, ne družiti se, da niti dihati ne. Ruski diktator Stalin je prvi in zadnji v Rusiji, tisoče jih vsako leto pošilja v smrt, ker so se drznili nastopiti proti njemu, ker mislijo drugače kot on.

Diktatorja imamo nadalje danes v Nemčiji, v osebi fašista Hitlerja, ki je nastopil svojo vladno s tem, da je dal zapreti več tisoč komunistov, da je zatrl nasprotno časopisje, prepovedal zborovanja naroda in ki je vklestil nemški narod v verige fašizma.

To so diktatorji dvajsetega stoletja. In diktator je postal pred dvema tednoma tudi predsednik Zedinjenih držav — Franklin Roosevelt, kateremu je kongres podelil tako ogromno moč, ki presega moči diktatorjev Italije in Nemčije, razven Rusije, kjer je beseda diktatorja končno veljavna, dočim ima zadnje besedo v Ameriki še vedno — ameriški narod, ki lahko vsak čas pahne diktatorja v politično smrt. Kako misli Roosevelt od svojemu diktatorstvu, bomo slišali v prihodnjem članku.

D O P I S I**ZUPAN ANTON ČERMAK**

Temu možu gotovo ni bila posuta pot s cveticami v njegovem življenju. Nasprotno, brali smo, da se je boril za obstanek že prav iz nežne mladosti. Slovani smo se, kot nepotrebna masa, izseljevali iz rodne grude v Ameriko. Neuki, kakor smo bili, smo tvorili ameriškim podjetnikom zaželjeno fizično moč, obnem pa, kakor reče Adamič "gnoj obljubljeni deželi." Vse to malo ali nič ne pomagajo. Ko ti

je žalostna resnica. Izobrazba vzdigne človeka, ter ga stori, ako vem materialno, vsaj mentalno svobodnega. Med tem ko glupi ali nenaobraženi ljudje, ne samo v Ameriki, ampak so velikokrat v nadležno drugim. Časi, kakor so danes, so v tem pač izjema. Amerika je dežela "self made" mase. Vsi naslovi in plemenska žlahtnost "gnoj obljubljeni deželi." Vse to

poidejo dolarji, moraš s svojo lastno zmoglostjo pokazati, kdo da si. Vse to je razočaralo že marsikatero evropskega gospoda, ki si sicer še nikdar prej ni služil kruha s svojimi lastnimi rokami. Slovanska skromnost in prevelika dobrodušnost so Slovanom največje napake. Radi tega nismo prišli do enakomerne veljave v Ameriki. Sele po svetovni vojni so nas začeli spoznavati in to le iz potrebe. Še danes imajo učeni gospodje častnikarji o nas svoje znanje povito v meglo.

Iz množice teh milijonskih mas se dvignilo le nekaj mož pod zvezdnato zastavo, zato smo bili pa toliko bolj ponosni nanje. Ravno je po deželi potihnila velika ogorčenost, ko je s življenjem plačal svoj nečloveški čin sovražni Italijan, ki je hotel ustreliti predsednika Zed. držav.

In kakor bi bilo dano, da mora krogla tega ostudnega vzeti življenje moža, življenja Slovana, čičaškega župana Čermaka. Čermak si je hotel prvič, kar je prevzel županski stolček v Chicagu, počiti, duševno in telesno. Koruptno gospodarstvo republikanskega Thompsona je pripeljalo mesto na boben. Čermak je v dobi nekaj mesecev pridobil za seboj zaupnost meščanov, prepodil in zaprl raketirje, eden med temi je bil zloglasni Capone, ter upeljal vsaj zasilni red v mestni administraciji. Šel je celo v Evropo, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini ter prišel v stiko z najmodrejšim evropskim mislecem, s predsednikom češkoslovaške republike, Tomášem Masarykom. Prišel nazaj v Ameriko, je gledal v svet z novo vednostjo in iskal je prilike, da razvije svojo moč ter vzdigne čestno, da si je ogledal tamošnje sisteme vlade in jih upeljal tudi doma, kakoršni so se mu zdeli najboljši. Bil je tudi v svoji rojstni domovini

TEDENSKA PRILOGA "AMERIŠKE DOMOVINE"

Gospodarsko političen tedenski pregled

RAZVOJ DOGODKOV V WASHINGTONU

V zadnjih dveh tednih so se odigravali v Washingtonu važni dogodki s čudovito naglico. Pri tem, živčevje in zdravje ubijajočem delu, je pokazal predsednik Roosevelt čudovito odporno moč in življenjsko silo. Malo je mož, ki bi mogli tako prenašati telesne in duševne napore, kakor jih prenaša predsednik Roosevelt na svojem odgovornem položaju.

Kot posledica njegovega "new deala," katerih posledice smo že toliko videli tekom zadnjih dveh tednov, bo prišlo sedaj najbrže tudi v kratkem priznanje sovjetske Rusije od strani vlade Zedinjenih držav.

Izza 4. marca, ko je nastopil predsednik Roosevelt svojo službo kot prvi in najvišji eksekutivni uradnik dežele, je enostavno pometel že z neštetimi zastarelimi pravili in precedenti, in vodstvo naroda je prevzel z gesto voditelja, čigar osebnost izjema magnetizem.

Danes se še ne more z gotovostjo prerokovati, katero kongresno zasedanje bo vzelo v pretres priznanje Rusije. Ako se zgodi, da Zedinjene države priznajo sovjetsko Rusijo, se bo morala slednja zavezati, da bo pospeševala ameriško trgovino in da se bo vzdržala vsake politične propagande v tej deželi.

Že davno se ni zgodilo, da bi imel kak predsednik kongres tako v svoji oblasti, kakor ima Roosevelt sedanjí kongres. On drži, takorekoč v roki obroč, skozi katerega morajo skakati kongresniki. Res je, da skočijo nekateri s protestom, pa vendar skočijo, dočim je onim maloštevilnim, ki se upirajo, obrnilo ljudstvo hrbet.

Izza 9. marca je bilo izvršeno v Washingtonu sledeče rekordno delo:

ZASILNI BANČNI AKT, ki je pasiral v senatu s 73 proti 7 glasovom.

EKONOMSKA PREDLOGA, ki je šla skozi senat z 62 proti 13 glasovom, skozi kongresno zbornico pa z 266 proti 138 glasovom.

PREDLOGA O PIVU, ki je basirala senat s 43 proti 30 glasovom; v kongresni zbornici pa je zmagala s 316 proti 97 glasovom.

V prvih dveh določbah je dobil predsednik moč, kakršne ni imel pred njim še noben prezident v mirnem času. V prvem tednu svoje eksistence, je proglasil kongres predsednika Roosevelta za pravcatega diktatorja, v kolikor se tiče njegovih določb glede narodnih financ.

V prihodnjih tednih pride pred kongres še nešteto predlog, o katerih se pričakuje, da bodo promptno rešene. Še nikoli izza leta 1871 ni bil noben kongres tako hitro po inavguraciji pozvan k zasedanju, kakor je bil pozvan ta.

Iz Washingtona se poroča, da je znašala kolekcija dohodninskega davka dne 16. marca \$35,000,000, dan prej pa \$13,659,901. Do 16. marca je znašala skupna kolekcija dohodninskega davka \$69,667,920.

Dne 31. marca bodo mogli zakladniški uradniki ugotoviti učinek povišanja dohodninskega davka, katerega je zvišal kongres lansko leto.

JEZ NAPRAM ITALIJI
Sovraštvo med Italijo in Jugoslavijo ter njenimi zavezniškimi državami, narašča. Vezi

Male antante — Jugoslavije, češkoslovaške in Romunije — so bile ojačane; v Nemčiji se širi pod Hitlerjem fašizem z vsemi svojimi grozotami in pogromi, v Jugoslaviji in Franciji pa se še vedno slišijo protesti zaradi nedavne pošiljave orožja, ki ga je poslala Italija preko Avstrije Ogrski.

V italijanskem proračunu je določenih 580 milijonov lir za javna dela, ki se bodo izvajala samo v to svrhu, da se omili brezposelnost. Za nova dela se bo porabilo 550 milijonov lir, 130 milijonov pa za nadaljevanje že pričetih del. S tem denarjem upa Italija zaposliti 50,000 brezposelnih delavcev.

V Milanu so določili za javna dela 150 milijonov, v Turinu pa 165 milijonov lir.

NEMCIJA

Nemški predsednik Hindenburg je prisegel zvestobo Hohenzollerncem, vendar je dovolil, da so ga izvolili za predsednika republike. Ko je prisegel na republiko, je tudi prisegel, da bo branil in čuval tudi republikansko ustavo, katere 3. člen se glasi: Nemška republika zastava je črno-rdeče-zlata. — In danes plapolajo vsepovsod po Nemčiji zopet stare cesarske zastave.

Odkar je na krmilu v Nemčiji Hitlerjev režim, se vrše po vsej deželi nasilnosti, poboji in pogromi proti židom. Zdaj so zatrli v Nemčiji tudi znano gibanje, ki se je tam pričelo, namreč razne klube in društva nagcev. Hermann Goering, Hitlerjev minister brez listnice, je nedavno ožigal ta takozvani "kult nagote," ki je "največja nevarnost nemški morali in kulturi." (To je bila dozda edina pametna odredba Hitlerjevega režima).

"V ženskah," je rekel Goering, "ubija nagota čut sramežljivosti, v moških pa ruši spoštovanje do ženstva."

Nemška vlada je zaplenila hišo ubitega komunista dr. K. Liebknechta, ki je bila vredna \$12,000. Bronasto oprsje Karla Marxa, ki je stalo v veži omejenen hiše, bo pretopljeno in prelito v oprsje Adolfa Hitlerja.

AVSTRIJA

Na Dunaju in po ostalih krajih Avstrije se je zopet ojačilo gibanje za združitev z Nemčijo, odkar je prišel v Nemčijo na krmilo Avstrijec Hitler. — Zdaj se čuje zopet vsepovsod klic: "EIN VOLK — EIN REICH!" (Eno ljudstvo — ena država!). Pred vladno palačo na Dunaju se je zbralo okoli 20,000 avstrijskih fašistov, ki so kričali: "Ni Engel. Dollfuss tisti, ki je naš kancelar, marveč Adolf Hitler!"

RUSIJA

Rusija je zadnji teden vpo-klicala "zlate bonde," ki jih je izdal sovjetski Torgsin. Vpo-klicala jih je, ker so jih pričeli ponarejati.

Dalje je vlada v Moskvi dala na trg v svoje prodajalne velike množice belega in črnega kruha, ki se je nahajal dozdaj v državnih skladiščih, kjer so ga hoteli imeti pripravljenega za vojaštvo, v slučaju spopada z Japonsko. Kruh je dobilo v prodajo 50 trgovin v Moskvi, pred katerimi so se takoj formirale krušne vrste. (Kakor poroča neki poročevalec, je bilo v neki taki vrsti 1,100 oseb).

Bližajoči se konec zapadne civilizacije

Evropa je danes bolj kakor leta 1914 podobna kotlu, v katerem vre in grozi, da bo iz njega vsak čas prekipelo. Po vojna doba svetovne vojne, o kateri živi danes samo še spomin...

Za Egipčani so prišli na površje stari Grki, narod klasikov, filozofov in učenjakov. Njihova vojna doba svetovne vojne, o kateri živi danes samo še spomin... Za Egipčani so prišli na površje stari Grki, narod klasikov, filozofov in učenjakov. Njihova vojna doba svetovne vojne, o kateri živi danes samo še spomin...

Kam plove civilizacija belega človeka?

Kam? — Svojujmo razsulu in debaklu naproti! Iz zgodovinskega razvoja človeštva je razvidno, da so dnevi civilizacije belega plemena šteti, toda življenje naše civilizacije bi se dalo še dokaj podaljšati, ako ne bi belo plemo samo in hote drivilo v svojo propast.

Neizprosni in nerazumljivi zakoni narave določajo, da propade in pogine vse, kar je doseglo svoj višek in kjer je običal razvoj rasti življenjskega in moralnega razmaha. Ta neizprosni zakon velja tako za bilko na polju, iz katere se razvije žitni klas, kakor za semenski kal, ki vzklije in se razbohoti v orjaški gozdni hrast; to velja za vsako rastlino in živo organsko snov; za človeka, ki mora umreti, ko je dopolnjevala njegova življenjska naloga, pa i za same narode, ki padajo nazaj na nizko stopnjo svoje degeneracije in poznejše popolne izumrlosti, ko enkrat dosežejo svoj moralni in intelektualni vrhunec.

Evo dokazov: Prva znana in visoko razvita civilizacija, je bila civilizacija starih Egipčanov in njihovih faraoonov, toda vse, kar nam je danes še ostalo od njihovega plemena in njihove visoke civilizacije, so samo še njihove čudovite grobnice ter njihove veličastne piramide. Po rodovitni in od neba blagoslovljeni zemlji, kjer je nekdaj cvetela trgovina, blagostanje in umetnost starih Egipčanov, se potikajo danes dege-

Kako daleč sega naša kultura

Človek je one vrste bitje, ki se rado potirka na prsi, češ, da je kulturen in izobražen, omikan in uglajen, in kot dokaz vam bo vrgel v obraz par fraz, ki jih sliši — od sebi enakih — dan za dnem. Toda, kako daleč sega v resnici omika povprečnega človeka?

Vzemimo za primer Puškina? Kdo pa je Puškin? Ali ni on velik ruski pesnik in pisatelj? Seveda! Ali Andrej, Arčibašev, Leonid Čehov, itd. Vemo, da so bili to veliki ruski pisatelji, toda ali so nam znana tudi njih dela? Ali moremo navesti en sam odstavek njihovih del, en sam verz njihovih pesnitev? Največkrat ne. Čuli smo pač njih imena, katera v družbi od časa do časa izgovarjamo, da se prikažemo na videz učene in omikane.

Kdo je bil Kopernik? Kdo in čigav prijatelj je bil Matija Čop? In mi, kot Jugoslaveni, ali na primer vemo, kdo sta bila Ljudemvit Gaj in Stanko Vraz?

Kar velja glede našega poznavanja velikih mož, pesnikov in pisateljev, to velja v mnogih slučajih tudi glede poznavanja našega lastnega jezika.

nerirana in inferiorna plemena, — potomci nekdanjih velikih Egipčanov ter dediči njihove nekdanje stare slave, o kateri živi danes samo še spomin...

za Egipčani so prišli na površje stari Grki, narod klasikov, filozofov in učenjakov. Njihova vojna doba svetovne vojne, o kateri živi danes samo še spomin... za Egipčani so prišli na površje stari Grki, narod klasikov, filozofov in učenjakov. Njihova vojna doba svetovne vojne, o kateri živi danes samo še spomin...

Za Atenami Rim in Bizanc! Umotvor bizantinskega stavbinstva, veličastno cerkev sv. Sofije, proizvod zapadnjaškega uma, je pretvorilo divje azijsko plemo Osmanov v Allahovo mošejo Hagijo Sofijo, potomci starih Rimljanov, gospodarjev tedanjega znanega sveta in prvih modernih zakonodajcev, pa so danes — posebno v Južni Italiji — neuki in nepismeni Kalabrezi in Sicilijanci, temnopolt, volnolasi mešanji, divji afriški krlji.

Mussolini se sicer bombastično sklicuje na rimljansko potomstvo Italijanov, toda sedanjí Italijani so samo še žalostna karikatura svojih slavni prednikov! Isto velja o germanskih narodih, ki so živeli, se razvijali ter se izpopolnovali, sicer ne v onem blagodejnim zmislu kakor stari Grki, pač pa z ognjem in mečem, in dosegli svoj višek, končno pa so morali tudi oni plačati neizprosnu naravnemu zakonu svoj tribut! In Maja civilizacija v Ame-

riki? Civilizacija slavni Aztekov, kojih piramide so starejše, lepše ter veličastnejše od egipčanskih? Oni so izginili, njihovi potomci pa so zdaj žalostni in razcapani peoni belega naseljenca...

Torej, kaj sledi iz vsega tega? To, da je zdaj na svojem zmagovitem pohodu proti soncu Slovanstvo, kateremu kažejo Rusi pot! Starokopitneži imajo sicer pomilovalno in neverno z glavo, ko gledajo, kako Rusi na glavo postavljajo gnih družabni red, ki je bil človeštvu od pamtikeva svet in nedotakljiv. Oni ne morejo doumeti in dodojmiti nove dobe, kateri otvarjajo Rusi vrata na stežaj. Oni ne morejo zapopasti načina njihovega zdravljenja človeštva in človeškega družabnega reda! Rusi niso padarji, marveč kirurgi; oni ne lečijo ran, — oni jih izžigajo! Oni ne ovijajo in ne maličijo hromih udov, — oni jih odžagajo in amputirajo! Toda ljudje, ki zaostajajo za svojo dobo, ki je ne umejo ali nočejo umeti, niso še nikoli razumevali velikih stvari in velikih ljudi!

Bodočnost je ruska, bodočnost je slovanska! In kaj potem? Odgovor leži na dlani. Ne samo Orijent, marveč ves svet bo preplavilo s svojo kulturo in civilizacijo nešteto, nadosem sto milijonsko žolto azijsko plemo, ki ima svojega učnika in mojstra v Japoncih, ki bodo krojili usodo ne samo žolttega, marveč usodo vseh plemen na svetu! Masa štirih sto milijonov Kitajcev, treh sto milijonov Indcev, nadaljnjih milijonov Malajcev in Siamcev bo nalik povodnji poplavila ostali civilizirani svet ter mu, — pod ženinjalnim vodstvom ter železno voljo Japoncev, vsilila svojo civilizacijo in kulturo! O tem ne more biti dvoma, ako se še enkrat pogledimo v zgodovinski razmah in razvoj narodov v harmoniji in medsebojni slogi združena zapadna civilizacija bi mogla sicer to katastrofo za nekaj stoletij odgoditi in zavleči, dasi je ne bi mogla preprečiti, t o d a razdvojeni, medsebojno zagrizeni in izlastni h nar kraveči zapadni narodi, bodo samo pospešili svoj neizogibni propad. — A. Š.

Dalje čutimo veliko nagnenje za rabo tujk in raznih fraz, ker hočemo s tem pokazati svoje znanje, toda ne vemo, da pokažemo z njimi baš obratno, ker jim ne vemo pravega pomena ter jih rabimo v napačnem zmislu.

Vidimo torej, da nam k pravi omiki in izobrazbi še marsi-

ka, v katerem streljamo včasih gorostasne kozle. Tako nas je med nami še mnogo, ki ne morejo ločiti ogromnega pomena med očaranjem in razočaranjem, med razočaranjem in presenečenjem, itd. Razlika med besedama "upravičen" in "opravičen" je nekatere španščina vas in obe mečejo v en koš, dasi je ta razlika najdalekosežnejšega pomena. Biti upravičen (angleško: "to be entitled for," nemško "berechtigt"), se pravi, imeti pravico do te ali one stvari, dočim znači beseda opravičiti, opravičilo radi prestopka, zamude itd. (angleško: "to excuse," nemško: "sich rechtfertigen" ali "entschuldigen"). Takih izrazov, katerim ne vemo pravega pomena, pa imamo na stotine, in uporabljajo jih tudi ljudje, ki pišejo za javnost.

Dalje čutimo veliko nagnenje za rabo tujk in raznih fraz, ker hočemo s tem pokazati svoje znanje, toda ne vemo, da pokažemo z njimi baš obratno, ker jim ne vemo pravega pomena ter jih rabimo v napačnem zmislu.

Vidimo torej, da nam k pravi omiki in izobrazbi še marsi-

ka, v katerem streljamo včasih gorostasne kozle. Tako nas je med nami še mnogo, ki ne morejo ločiti ogromnega pomena med očaranjem in razočaranjem, med razočaranjem in presenečenjem, itd. Razlika med besedama "upravičen" in "opravičen" je nekatere španščina vas in obe mečejo v en koš, dasi je ta razlika najdalekosežnejšega pomena. Biti upravičen (angleško: "to be entitled for," nemško "berechtigt"), se pravi, imeti pravico do te ali one stvari, dočim znači beseda opravičiti, opravičilo radi prestopka, zamude itd. (angleško: "to excuse," nemško: "sich rechtfertigen" ali "entschuldigen"). Takih izrazov, katerim ne vemo pravega pomena, pa imamo na stotine, in uporabljajo jih tudi ljudje, ki pišejo za javnost.

Ena četrtina delavcev v Zedinjenih državah je zaposlena v panogah industrije, ki še ni bila poznana pred tridesetimi leti.

Ena četrtina delavcev v Zedinjenih državah je zaposlena v panogah industrije, ki še ni bila poznana pred tridesetimi leti.

Ena četrtina delavcev v Zedinjenih državah je zaposlena v panogah industrije, ki še ni bila poznana pred tridesetimi leti.

Ena četrtina delavcev v Zedinjenih državah je zaposlena v panogah industrije, ki še ni bila poznana pred tridesetimi leti.

Ena četrtina delavcev v Zedinjenih državah je zaposlena v panogah industrije, ki še ni bila poznana pred tridesetimi leti.

Iz našega kulturnega in socialnega življenja

SKUPNI NASTOP SLOVENSkih PEVSKIH DRUSTEV

Kakor smo v tej koloni že pretekli teden na kratko poročali, se je pričela v Clevelandu, na pobudo g. Semeta, pevovodje pevskega društva "Naš Dom" v Lorainu, O., snovati Slovenska pevška zveza, ki naj bi vključila kolikor mogoče slovenskih pevskih društev v Clevelandu in okolici. Prvi sestanek zastopnikov pevskih društev se je vršil v soboto, dne 11. marca v Čitalniških prostorih Slovenskega narodnega doma v Clevelandu. Na tem sestanku so bila zastopana po svojih pevcih in predstavnikih sledeča pevška društva, oziroma zbori: Samostojna Zarja, Soča, Zvon, Ilirija, Cveto, Naš Dom, Jadran in Adria.

Začasnim predsednikom za ta večer je bil imenovan znani pevec in pevovodja, g. Primož Kogoj, ki je s primernim nagovorom informativnega značaja otvoril diskusijo in posvetovanje. Med drugim je naglašal predvsem to: "Zavedati se moramo, da smo, kar se tiče našega sestanka, samo pevci; ne bomo se ogrevali za katerekoli stranke, marveč za narod v splošnem kot tak. Pesem je vzvišena in stoji nad strankami. Pevci se radi in povsod žrtvujemo za narodov blagor; žrtev je dovolj, toda vedno smo na mestu. Skupni nastopi zborov, so potrebni tako pevcem, kakor narodu v splošnem. Pevci potrebujejo medsebojnega sodelovanja, bodisi glede not, bodisi glede česa drugega, sicer so žrtve brez uspeha."

Zatem je bil pozvan k besedi g. Seme, iniciator sestanka, ki je pričel razvijati svoje misli in ideje. Po njegovem mnenju, bi bili skupni nastopi zborov nekaj veličastnega; kvarteti in oktetni ne pridejo vedno do veljave, dobri zbori pa zmerom. Delo naj pevcev ne straši, prav tako ne financa.

Za g. Semetom je povzel besedo g. Michael Lah, član pevskega zbora "Soča," ki je apeliral na navzoče za osnovanje pevske zveze, za kar je — po njegovem mnenju — zdaj zelo ugoden čas. Treba je nekaj ukreniti, ne samo radi nas samih, marveč tudi radi slovenske in jugoslovanske mladine, na katero bi taka kulturna pevška zveza gotovo izvajala ugoden in blazilen vpliv. Poleg tega se dogaja, da se slovenska pesem včasih neusmiljeno mrvari. Slovenska pevška zveza bi temu prav gotovo odpomogla in združeni pevci bi lahko nastopali v impozantnem številu ob raznih slovesnostih in narodovih manifestacijah.

Na vprašanje g. Kogoj, ali so pevci za ustanovitev Slovenske pevske zveze, se je oglašil k besedi g. Plut, tenor samostojne Zarje, ki je sprožil idejo za skupni nastop, ki naj bi bil nekaj poizkusa in ki naj bi pokazal možnosti poznejšega nadaljnjega ukrepanja. G. Seme se je s tem striral in izjavil, da je z vsem zadovoljen, kar pevci ukrenejo in odločijo.

G. Birk je poudarjal, da je tudi on najprej za skupni koncert, ki naj bi se vršil tam enkrat v juniju ali juliju, in priporočal je, naj se stvar nikan ne zavlačuje.

G. Lah je priporočal, naj se izvoli, odnosno imenuje, provizoren odbor, prihodnjič pa naj se ta odbor imenuje zopet po potrebi. V odbor so bili imenovani sledeči pevci: Michael Lah, predsednik; Louis Seme, pevovodja; Jos. Birk, tajnik.

Naši pevci, združeni v slovenskih pevskih zborih, so najmočnejši stebri stavbe slovenske kulture in omike, zato je želeli, da bi bilo njihovo strem-ljenje k všku in popolnosti, z uspehom kronano. —

Na seji preteklo soboto se je določilo, da bodo pevci omenjenih društev najprej skupno nastopili, in sicer bržkone na koncertu v Euclidu ali "Ljubljani," dne 9. julija. Omenjenega dne se ima sicer vršiti piknik pevskega društva "Soča," toda ako bi se tega dne vršil res koncert skupnih društev, bi Soča svoj piknik preložila.

Za predvajanje skupnih pevskih zborov so določene sledeče pesmi:

Moški zbor: "Jadransko morje," "Slovenec, Srb, Hrvat." Ženski zbor (en sam): "Pogled v nedolžno oko."

Mešan zbor: "Nazaj v planinski raj," "Naše gore" in ena narodna od skladatelja Deva.

O tem je torej dozda definitivno sklenjeno, glede ostalega in glede nadaljnjih ukrepov pa se bo videlo pozneje, kako bo izpadel — v gmotnem in moralnem oziru — ta prvi javen koncert skupnih društev.

Dne 8. aprila se vrši v prostorih Čitalnice zopet sestanek pevovodij in predstavnikov pevskih zborov, kjer se bo razlagalo in posvetovalo o tehnični strani in učenju pesmi.

G. Primož Kogoj je mnenja, da če ne bi imela Slovenska pevška zveza ali pa skupni nastopi slovenskih pevskih zborov drugih koristi, bi bila velika korist in pridobitev že ta, ker bi se pevci medsebojno moralno podpirali. Že Prešeren je rekel, da je "revež, kdor se s petjem vkvarja," in to najboljše vedo naši slovenski pevci. Pri takem medsebojnem sodelovanju in prijateljskem tekmovanju, pa bi se pevci medsebojno podpirali ter se v pevskem oziru dvigali. Pa ne samo to! V tem slučaju bi bilo tudi pričakovati, da bi prirediteljev vsakega posameznega zboru obiskalo več pevcev vključenih zborov, s svojci in svojimi prijatelji, kar bi bilo gotovo tako v gmotno kakor moralno korist pevcem.

Slovenski pevski zvezi je bil torej v soboto položen njen temeljni kamen; želeli je, da bi se prvega skupnega nastopa pevskih zborov udeležilo kar največ slovenskega občinstva, da bi bil ta dan pravi praznik in manifestacija lepe slovenske pesmi, da slovensko občinstvo pevcem dokaže, da zna ceniti njihovo plemenito in nesebično kulturno delo.

Naj bo ob tej priliki še omenjeno, da priredi pevsko društvo "Zvon" dne 23. aprila, v Narodnem domu na 80. cesti v Newburgu koncert s krasnim programom, ki bo vse posetnike zadovoljil. Po koncertu se bo vršila prosta zabava in gostom se bo serviralo tudi malo prigrizka. Na tem koncertu bo nastopil moški, ženski in mešan zbor, k a k o r tudi solisti. Največ pozornosti bodo posvetili "Zvonščini" ob tej priliki pomladnim pesmim, kakor "Pomlad" in drugim. Izvajali bodo tudi dvojce modernih, zelo težkih skladb, in sicer Foersterjevo "Z glasnim šumom s kora," in dr. Švabovo "Dobro jutro." Omenjeni dve skladbi se bosta p e l i s spremljevanjem orkestra. Poleg teh pa bo na programu, seve, tudi več narodnih pesmi.

Naši pevci, združeni v slovenskih pevskih zborih, so najmočnejši stebri stavbe slovenske kulture in omike, zato je želeli, da bi bilo njihovo strem-ljenje k všku in popolnosti, z uspehom kronano. —

Žena in dom

VNANJI LJUDJE V ZAKON-
SKEM ŽIVLJENJU

A ko zavladala nespornost med možem in ženo, naj ta nespornost izravna sama, brez pomoči nepoklicanih ljudi. Nikar ne iščite nasveta in pomoči pri drugih ljudeh, ker boste to prav gotovo pozneje obžalovali. Naziranje vnanjega človeka ni dovolj fino in delikatno v tem pogledu, niti ni njegovo razumevanje dovolj globoko, da bi vam mogel dati pravi nasvet. Ko se boste s svojim možem zopet spravili in ko bo med vama spet zavladala prava zakonska harmonija, boste obžalovali svoj korak in sram vas bo, pogledati v obraz osebi, kateri ste potražili o svojih križih in težavah.

Vnanji ljudje se ne bi smeli nikoli vmešavati v notranje zadeve med možem in ženo. Vnanji človek pri najboljši volji ne more vedeti, kje tiči prav za prav vzrok spora in kdo je v resnici kriv. Oba, mož in žena, imata morda prav; oba sta dobra in prijazna človeka. In k temu pride mnogokrat nadalnje dejstvo: včasih bo videl tujec na tem ali onem zakoncu angelski obraz, pa je morda baš zakonec s tem obrazom, v resnici pravi vrag. Saj je znano dejstvo, da so nekateri zakonci, ki so vnanje podoba vzornih zakoncev, doma pravi satani.

Vnanjemu človeku je skoraj nemogoče, da bi pravično razsodil domače zakonske spore. Tako so na primer slučaj, ko je ta ali oni mož vzor zakonske zvestobe in dobrote in vsak bi bil pripravljen, obsoditi njegovo ženo. Toda pozneje se izkaže, da je bil prav isti mož prav malo prida. In tako je seveda res tudi obratno. So zopet slučaj, kjer bi vnanji človek smatral to ali ono ženo za angela in najslajše bitje na svetu, dočim dela prav ta žena doma svojemu možu pekel iz življenja.

Se enkrat poudarjamo: domači spori in nesporazumi, naj se izravnavajo doma, brez pomoči in nasvetov vnanjih ljudi. Nikar v takih slučajih ne kličite vnanjih ljudi — sorodnikov, prijateljev in znancev — na pomoč, kajti v takem slučaju se utegne zgoditi, da bodo slednji stvar še bolj zamotali, kakor je že zamotana, in še več: oni utegnejo zvaliti krivdo baš na nedolžnega zakonca.

MODA ZA PRIHODNJO
POMLAD

Moda živi od večne izpremembe. Tudi bodoča pomlad na moda prinese precej novosti, toda nobenih radikalnih izprememb, kakor so javljajo iz Pariza.

Kar se tiče barv, prevladuje siva v vseh mogočih malih razlikah; nekatere so posebno nežne ter se prelivajo v rožnato-sinjo, druge pa so skoraj bele. Oblike bodo letošnjo pomlad nekoliko krajše, za sport pa celo kratke. Vendar za enkrat je izključeno, da bi moda predpisala zopet prav kratke obleke, kajti popoldanske in večerne obleke ostanejo še nadalje dolge.

Rokavi ne bodo več tako obsežni in mehurjasti, marveč se bodo bolj prilagajali rok, kar napravi vti mladostnosti. Sploh pa bo moda letošnjo pomlad v vsem zopet korakala v znamenju mladostnosti. Kroji se bodo tesno prilagali, z blagom se bo varčevalo, krila se bodo zapenjala tako, da bo segla gornja pola daleč čez spodnjo.

Stas ali život se polagoma, toda vztrajno daljša. Vzorca tkanine bodo prevladovali gladke, enobarvne, vzorci pa ne bodo imeli cvetlic, marveč križaste in valovite črte.

SOL V GOSPODINSTVU

Sol je gospodinja velika dobrotnica, če se je zna pravilno posluževati. V sledečih vrstah podajamo nekaj navodil:

Da se v peči ne prižge potica ali drugo pecivo, potrosite pod testo nekoliko soli. — Ako hočete sgreiti mesnino, vrzite na dno koče ščepec soli, s čemer se prepreči, da bi mast "pokala" in škropila čez rob. — Če dodenete beljaku nekaj zrn soli, se vam bo pri stepanju raje strdil v sneg.

Sol je tudi dobro snažilno sredstvo. Železne ponve in drugo kuhinjsko posodo odrgnite s soljo. — Preproge ohranijo svojo barvo, ako jih najprej posipljete s soljo, nato skrtate in nazadnje zbristete s čisto, vlažno brisalko. — Okna, zrcala in vsako drugo steklo se posebno lepo umije s slano vodo. Rob, ki se napravi od vode v kopalni banji in drugih posodah, se odpravi, ako nasujete na vlažno krpo soli in z njo odrgnete robove. — Špirt, v katerem raztopite sol, je izvrstno sredstvo za odpravo madežev, uporabno pa je tudi za najobčutljivejše svilene tkanine. — Na sveže madeže črnila brž potresite sol, kar prepreči, da se madež ne razširi.

Da vam oprano perilo pozimi ne zmazne, pridenite pri izplakovanju zadnji vodi par pesti soli.

Sol pa je v mnogih slučajih tudi izvrstno zdravilno sredstvo. Mlačna slana voda je izborna sredstvo za grgranje. Če imate nahod, potegnite vsaki dve uri mlačno slano vodo skozi nos. — Če vam poide zobno čistilo, si lahko pomagata s soljo. Trajno pa zob ne smete drgniti s soljo, ker so njena zrna pretrda. — Vidimo torej, da je sol res v veliko korist v hiši.

OKUS GLEDE STANOVANJA

Če stopimo v tujo hišo, se zdi, kakor da smo na prvi pogled spoznali značaj njenega stanovalca. In mi čutimo: To stanuje suhoparen in neprijazen človek, ali pa: tu živi nekdo, ki je prijazen in dobitljiv, ki ima zmisel za lepoto, svetlobo in veselje. Tak vtis napravijo navadno sobe, v katerih ravnanje ženske roke in se udeležuje ženska duša v ljubezni in dobroti.

Če se potem natančneje ogledamo po sobi, doženemo, da daje prostoru mnogokrat tisto posebno obeležje kaka neznatna stvar: mizica ob oknu, vaza s cvetjem, svetli, prozorni zastori ali okusne blazine, izbraznost kake priprave ali orodja. En sam stol ali naslonjač, postavljen neprilicno v kak prazen kot, ob prazno steno, more izpremeniti lice sobe. Tudi v odstranitvi vsega nepotrebnega se kaže okus. Vse to ne stane nič, razen malo okusa. Naravnost čuda more ustvariti čedna preproga — ozka ali široka, novi zastori ali tudi samo moderna vaza s cvetjem in cveticami. Pravi čar pa daje vsemu vonj po snagi in redu, ki je odlika vsake gospodinje. Ta čar se more v modernem stanovanju uveljaviti tem lažje, ker moderni slog izključuje vsako prenatrpanost in vso nepotrebno navlako.

NEMSKA MATI

Hitlerjev vzor je Mussolini, zato je po njegovem zgledu objavil Hitler v listih apel na nemški narod, naj pazi na čistost svoje germanske rase ter na množestven zarod. Hitler pravi, da narod, ki se zelo mudi, ni bo nikoli postal suženj. On dalje odločno zahteva, da mora vsaka Nemka pokloniti narodu najmanj deset otrok!.

"Pionirji" med ameriški zločinci

(Nadaljevanje)

Hughes je odšel nazaj v svojo krčmo in prodajalno ter zopet odprl prostor, ki je bil začasno zaprt. Čim je odprl zopet svojo krčmo, je takoj prispela tja skupina takozvanih "Regulatorjev," to je pože državljani, ki je skrbela v okraju za mir in red. Ti so podrli kočo, Hughesa samega pa neusmiljeno pretepli ter izgnali iz kraja.

Bratov Harpe pa niso mogli najti, niti zaslediti njiju sledu, dokler se ni pojavil za njima strašen in krvav.

Nekako mesec dni za pravkar opisanimi dogodki — bilo je v prvi polovici decembra — je prispel iz Virginije mladi potnik Stephen Langford, ki se je ustavil v krčmi Johna Pharisab ob Wilderness Roadu.

Tamkaj so se navadno ustavljali potniki, ki so potovali tam skozi. Krčma je stala v bližini Little Rock Castla; sosednji kraj se je imenoval Crab Orchard, ki je bil oddaljen nekako trideset milj od krčme in do katerega je vodila pot skozi divjino, po kateri so se potikali Indijanci.

Noben mož ni šel rad sam po tej poti, ako ni bila skrajna potreba. Oni, ki so jo morali prehoditi, so navadno čakali, da so prišli še drugi potniki, nakar so odhajali skupaj naprej.

Ko je prispel mladi Langford v krčmo, je takoj videl, da ni tam nobenih potnikov, ki bi nameravali potovali skozi divjino. Da bi šel sam naprej, na to ni bilo misliti, kakor mu je zagotovil krčmar. Bolje je torej, da še malo počaka, ker se utegne pojaviti še kak nadaljni potnik. Langford je torej sklenil, da prenoči v krčmi.

Naslednje jutro je Langford stal na vratih krčme in čakal, da mu pripravijo zajtrk, tedajci pa je nenadoma ugledal malo skupino ljudi, ki je prihajala po poti. Bila sta dva moža in tri ženske; vsi so bili dokaj razcapani in prihajali so proti krčmi po indijanskem običaju: hodili so drug za drugim. Pred seboj so gonili dvoje konj, ženske pa so nosile na svojih plečih vreče, v katerih so bile njihove stvari: nekaj kuhinjske posode in dvoje ali trije puške.

Družba ni bila kaj prida obejšena, toda v njej sta bila dva moža, ki sta bila oborožena, in to je, kar je štel: boljše je slaba družba kakor pa nobena! Langford jih je prijazno pozdravil ter prosil, naj počakajo, da bo zajtrkoval, nakar se jim bo pridružil, da bodo skupaj potovali.

Tuji so privezali konja ter stopili molče v krčmo. Kmalu se je pojavil krčmar z zajtrkom ter jih povabil, naj prisedejo.

Toda tuji se niso odzvali njegovemu vabilu, češ, da nimajo denarja. "Nič zato," je rekel krčmar. "Čeprav nimate denarja, vendar ne boste hodili lačni odtod. Kar prisedite!"

Družba je torej prisedla ter pričela jesti. Ko so pozajtrkovali, je Langford poklical krčmarja ter zahteval račun. Ob tej priliki je potegnil iz žepa debelo listnico z denarjem. — Tuji so ga molče opazovali, nato pa vsi skupaj odšli.

Teden dni za tem so našli Langfordovo truplo: skupina naseljencev, ki je iskala izgubljen živino, ga je našla pod nekim grmičjem. Bil je slečen, izropan in glavo je imel preklano z indijansko sekiro, takozvanim tomahavkom.

Brata Harpe sta imela torej zdaj že pet umorov v "svoj kredo." Naseljenci so se nemudoma zbrali, formirali pozo ter šli na zasledovanje. Pozi, ki je vodil kapetan Joseph Ballenger, ni bilo treba dolgo iskati.

Končno so kapetan Ballen-

ger in njegovi možje našli brata Harpe ter njiju tri žene v bližini nekega naselja, sedeče na podrtem deblu.

Zločinska brata tudi to pot nista izvajala nikakega odpora, ker sta bila menda preveč zmehčana in presenečena; pustila sta se zvezati in odpeljati nazaj v Stanford, kjer se je pričela deset dni zatem proti njima obravnava.

Pred sodiščem je bila dokazana njiju krivda, toda sodišče v Stanfordu ju ni obsodilo, temveč samo pridržalo v zaporu, dokler se ju ne prepelje v Danville, k okrajnemu sodišču.

Toda cela zadeva je postala zdaj nekoliko škodljiva. Vse tri ženske so se namreč nahajale v blagoslovljenem stanju in pričakovale poroda. Ko so torej to čedno družbo pripeljali v Danville, je moral opravljati odnotni ječar takorekoč dvojno dolžnost: ječarja in babice. Medtem se je splošno izvedelo za njihovo zajetje in v mestecu so prihajale trume naseljencev, da vsaj za hip ugledajo obraze "teh strašnih mož — bratov Harpe."

Samoljubna vsled svoje notoričnosti, sta postala brata zdaj tudi napuhjena. Veliki Harpe se je neprestano bahal zaradi svoje moči. Izjavil je, da se spopade s pestmi z dvojico katerihkoli mož hkrati, ako se mu zagotovi, da bo oproščen, če ju premaga. Mnogi so bili mnemja, da je to poštena sportna ponudba, toda ječar Biegler ni hotel ničesar slišati o tem, marveč je poskrbel za nove okove in zapah.

Ječa je bila — kakor je bilo ukazano s sodnim ukazom leta 1784 — zelo trdno zgrajena iz debelih brun, tako da se ni bilo bati, da bi mogel pobegniti iz nje navaden zločinec. Toda takoj po prihodu bratov Harpe, je zaznamoval ječar v svoji uradni knjigi nakup sledečih predmetov: dvoje ključavnic z verigami, da se priklenejo k tlem noge razbojnikov, 12 šilinov; en zapah, tri penije. Istočasno je zaznamoval v svojo knjigo tudi nakup ene osminke funta čaja, ki je bil za njiju tri "žene."

Toda ječarjeva skrb za jetnike ni dolgo trajala, kajti že dne 16. marca je zapisal v svojo knjigo: "Za popravo stene v ječi, katero sta jetnika razrdla, ko sta pobegnila, plačal 12 šilinov." Vsi njegovi zapahi, ključavnice in verige niso preprečile njiju bega. Brata sta izginila, v ječi pa pustila svoje tri ženske, vsako z enim detetom.

Toda zdaj je vstal ves okraj proti njima. Možem se je za hotelo lova na človeško divjino; zgrabili so puške ter planili v goščavo. Udejstvovala se je spet postava "starega sodnika Lincha": oboroženi možje so se zbrali v poze ter pričeli preiskavati gozdove, noseč s sabo vrvi, da jih zadrignejo lopovom okoli vratu.

Ena taka skupina oboroženih mož je končno res našla eno zločinsko brata. Nenadoma, ko je skupina baš korakala skozi gozd, sta vstala pred njo dva moža ter pričela na vse pretege teči pred zasledovalci.

Med ljudmi v pozi je bil tudi Henry Scaggs, slavni lovec iz Kentuckija ter pionir polkovnika Knoxa iz leta 1770. Ta je pričel podžigati možje, naj nadaljujejo z zasledovanjem, toda zadnji niso hoteli ničesar več slišati o tem, kakor hitro so ugledali razbojnika, katerih so se zbrali in obrnili so se zopet proti domu.

Scaggs pa je šel neustrašno sam za zločince. Uro zatem je prišel na izsekano ravnic, kjer je ugledal skupino dvajsetih ali tridesetih naseljencev, ki so pravkar pili in veseljačili, ker so dogradili kočo nekega novodošlega naseljenca.

Scaggs je brez pomišljanja planil mednje s svojo novico. Ženske so ga, kriče in vrišče, obstopile, možje pa, ki so bili že polpijani, so zgrabili puške ter vdrli v gozd.

Toda ko so se znašli kmalu zatem v somraku globokega gozda, se je njihovo navdušenje ohladilo in glave so se jim izkadle. Kdo pa sta prav za prav ta dva brata Harpe? In zopet je moral Scaggs gledati svoje tovariše, kako so se obrnili in se mu izneverili, in zopet je šel sam naprej.

Njegova pot ga je pripeljala do koče Colonela Trabue-a, ki je bil tudi star indijanski bojevnik kakor on sam. Trabue je bil takoj pri volji, da se udeleži zasledovanja, rekel je samo, da bi čakala, dokler ne pride domov njegov sin, ki je odšel po gozdni poti k najbližjemu sosedu, da si izposodi malo moke in fižola. Moža sta prinesla pred kočo stole, sedla in kadila ter se razgovarjala o zadnjih dogodkih, ko je nenadoma prišel domov ves krvav sinov pes.

Zvesta žival je zdaj odvedla oba moža v gozd, kjer je ležalo truplo mladega gozdarja. Mladi Trabue je bil ustreljen, z nožem razmesarjen in tudi on je imel preklano glavo. Plen lopovov, ki sta izvršila ta nečloveški zločin, pa je obstojal iz peščice moke in fižola. Trabue in Scaggs sta več dni preiskavala gozd za morilci, toda za njima nista našla nobenega sledu.

Medtem pa se je pričela v Danville obravnava proti njiju trem ženskam. Njihovi sramotljivi pogledi, njihove trde okoliščine življenja in usmiljenja vredno stanje njihovega žalostnega materinstva, vse to je obrnilo javno mnenje v njihovo prid, in bile so oproščene. Prisegle so, da je njihova edina želja, da bi se mogle vrniti zopet v Knoxville ter pričeti življenje iznova. Naseljenci so takoj pričeli nabirati med seboj zanje živila in obleko, nekdo pa jim je podaril še stvoji kobilu. In tako so — s svojimi otroci v culah, ki so bile obešene kobili preko hrbta — odšle iz mesteca. Zvesti in dobri ječar Biegler jih je še spremil do mestne meje, od tam pa še dolgo gledal za njimi, kako so, stopaje druga za drugo, izginile v goščavi.

Vohuni, ki so bili poslani za njimi, so jim sledili do Green Riverja, tamkaj pa ugotovili, da so ženske zamenjale kobilu za indijanski čoln, takozvani kanu, nato pa izginile. Nihče ne ve, kakšen motiv jih je napotil: ali ljubezen ali dolgočasje ali morda neutrušena želja po divjini, ki je prepajala srca njihovih dveh ljumincev in gospodarjev — vse, kar vemo, je to, da so položile v čoln svoje otročiče in živila, prijele v roke vesla ter odveslale nizdol po reki, da se pridružijo spet svojim krvočnim gospodarjem.

Brata Harpe sta torej spet pobegnili in vse zasledovanje je bilo zaman. In baš v tem času, ko se je ves okraj tresel od negotovosti, je kakor strela iz jasnega udarila v okraj novica o dveh nadaljnjih umorih.

V bližini kraja Edmontona je bil umorjen mož, po imenu Dooley. Druga žrtev zverinskih morilcev pa je bil nek Stump, naseljenec ob Barren Riverju.

(Dalje prihodnje)

"Zabja industrija" v Louisiani je v polnem razmahu. V enem letu je bilo prodanih na tih nad 400,000 velikih žab, ki so tehtale skupaj nad 1,000,000 funtov. Cena tem žabam, ki jih smatrajo za pravo delikateso, je od \$3 do \$4.50 za ducat. Zabe zlože v led ter jih pošiljajo na različna tržišča, tako tudi na Japonsko in v Argentino.

Okno v svet

MALI RADIO-APARATI V
SLUŽBI POLICIJE

Policisti v San Franciscu, ki opravljajo svojo službo na motornih kolesih, bodo v kratkem dobili male radio - aparate, s katerimi bodo opremljena njihova motorna kolesa.

Zabojček, v katerem se bo nahajal tak radio-aparat, bo šest palcev visok, osem širok in deset palcev dolg. Aparat bo nameščen na motornem kolesu tik za policistom. Zvočnik ali takozvani "loudspeaker" bo nameščen pred policistom in bo imel velikost malega lijaka.

"DIVJINA" V NEW JERSEY.

New Jersey je res še vedno "nova" država, kjer je še vedno skoraj dva milijona akrov zemlje, ki je popolna divjina. To ozemlje pokriva polovico vsega državnega teritorija. Kar pa je najbolj značilno pri tem, je to, da se ta divjina ne krči, marveč se leto za letom širi.

Leto za letom puščajo farmerji kose zemljišč, ki so bili obdelani, da zapadejo spet v svojo prvotno divje stanje. Od tega ozemlja je danes nad en milijon akrov neplodnih in zapuščenih.

VOLKOVI V FRANCII

V Franciji žive še danes volkovi. To zimo jih je mraz poglaj iz gozdov v bližino človeških bivališč, kjer si siloma iščejo hrane. Pred vojno je bil volk v Franciji skoraj popolnoma iztrebljen. Ko pa so med vojno nastopile razne meddržavne sovražnosti, je začelo nenadoma število volkov čudoma rasti. Danes se pojavljajo od časa do časa cele tolpe volkov v Normandiji, v Ardenih, v gozdovih Lotaringije in Alzacije, v Alpih in seveda v gorskih pokrajinah pirenejskih.

DVOGLAVAV KAČA

V živalskem vrtu v Capstadtu v Južni Afriki, so imeli živo kačo, ki je imela dve glavi. Vsaka glava je bila približno tri palce dolga. Nekega dne pa sta se obe glavi stepeli za žabe, s katerimi so krmili zanimivo kačo. V boju za žabe sta se slednjič kači tako razsrdili, da sta hoteli druga drugo požreti, čeprav sta imeli samo eno telo. Prihleti so pazniki, ki so izkušali pomiriti kači glavi, toda kakor hitro so kačo pustili same, sta se glavi zopet spoprijeli v ljutem boju. Začeli sta se obdelovati s strupenimi zobmi in sta nazadnje obe — s telesom vred seveda — poginili zaradi strupa.

FOTOGRAFIRANJE TATICE

Neka žena, ki je stanovala v predmestju Strasbourga, je opazila, da ji vsak dan zmanjkuje premog s podstrešja. Sicer je sumila gotove osebe, toda namenila se je, da zaloti na licu mesta neznanega tatu.

Evo kako: Njen oče, ki je bil mehanik, je prišel na izborni misel. On je imel izvrsten fotografski aparat, katerega je postavil v kot podstrešja ter spojil žico z magnetizirano električno žepno svetilko. Treba je bilo samo, da se neznani tat dotakne žice, kakor bi si skra magnetizirano žico opravičevalo. (Take slike snemajo ponoči afriški lovci in raziskovalci v afriški džungli, kjer se na ta način tudi živali same fotografirajo). In res: nepoznana oseba je prišla na podstrešje ter si je hotela pravkar natrpati v košaro premog, ko se je dotaknila električne žice, ki je užgala magnetizirano žico. Ko se je zablislalo, je sosed — kajti ona je bila — vsa preplaščena pobegnila, toda fotografirala njene tatvine je bila že posneta.

Zdaj se bo morala soseda zagovarjati pred sodiščem za svoje dejanje.

DVOBOJI MED POLARNIMI
NARODI

Med polarnimi narodi je dvoboj z orožjem prav za prav nekaj povsem tujega. Prostrane snežne planjave družijo te ljudi v skupna selišča, kjer žive skoro v popolnem živčnem komunizmu in slehernega človeka-hranilca bi bilo torej škoda. Zato se vrše tam dvoboji v obliki pesmi-zbdljivk. Kdor da v tako pesem več osti in humorja, ta odide kot zmagovalac z "bojišča." Tak je dvoboj v polarnih krajih. Toda zadnje čase prihajajo Eskimi v stik z Evropeci, od katerih pa dobe le slabo stran kulture. Med drugimi tudi evropski dvoboj.

Na otoku Nuniwak, v Severni polarni Ameriki, se je zagledal bogat Eskim (ki ima več ledenih hiš, kajakov ali čolnov in psov), v ženo svojega sosedu in jo hotel imeti. Zato je napovedal svojemu sosedu dvoboj v evropskem zmislu: Oba moža sta se pripravila z lokom in puščicami, da orožje odloči, čigava bo žena. Prav v zadnjem trenutku pa je dospel med nasprotnika njihov duhovnik, ki je "v imenu duhov" napovedal kazneni nepravilnemu sosedu, tatuj tujih žena. Prestrašeni Eskim je javno pred zbranimi sosedi prosil svojega nasprotnika odpuščanja, in dvoboj se je končal v pravem eskimskem zmislu.

ČUDNI POJMI O LEPOTI

Res je, da je lepota stvar osebnega okusa, toda prav tako je res, da vlada med zamorskim plemenom Saras-Djinges v Afriki kaj čudno naziranje o lepoti. Lepotice tega plemena v centralni Africi imajo ogromne ustnice, kar je eden najčudovitejših običajev na svetu. Ko so te zamorske deklice še male, jim prevrtajo ustnice ter polagajo v odprtine okrogle lesene ploščice, katerih premer ne prestopa večajo, tako da položijo končno taka afriška lepota na svojo ustnico lahko ploščo, ki meri 14 palcev v premeru. Vsled njihovih ogromnih ustnen je tem ženskam skoraj nemogoče zvečiti hrano, zato so odvisne od skoro same tekoče hrane. Prav tako jim je skoraj nemogoče govor ali vsaj tako težaven, da govore samo najpotrebnejše, in še to le v kratkih zlogih.

Ko je dekletce staro štiri leta, ji zareže njen bodoči mož zarezo v sredo njene gornje in spodnje ustne, nakar položi v zarezo imenovane okrogle lesene ploščice, katerih velikost potem vedno stopnjuje. Ko je deklica dosegla ženskost, so njene ustne že tako ogromne, da ne morejo nikoli več izgubiti svoje "lepote."

Tekom spanja ponoči položi taka žena svoje ogromne ustne na svojega moža, vsled česar je mož neprestano gotov, da je njegova žena še vedno poleg njega, da mu ni bila ukradena in da ni v temi pobegnila od njega.

Lakaste torbice pa odrgnite s čebulo, nakar se bodo spet lepo svetile.

ZANIMIVA PARALELA
ROOSEVELTOV

Oba, sedanjí predsednik F. D. Roosevelt in njegov prednik, predsednik Theodore Roosevelt sta potomca Klasa Martensena in oba sta absolvirala Harvard vseučilišče. Oba sta bila urednika časopisa svoje univerze, dalje sta oba absolvirala pravo na Columbia vseučilišču in oba sta bila člana newyorške legislature. Oba sta bila mornariška tajnika, in oba sta sama resignirala iz tega urada. Oba sta bila guvernerja države New York, oba kandidata za podpredsednika, na oba je streljal blazen in duševno omejen človek in oba sta postala predsednika Zedinjenih držav!

St. Clair Rifle and Hunting Club

Piše A. G.

"En šus, en Rus," so rekli Nemci na ruski fronti. Mi pa pravimo: "Ena tekma, ena zmaga." Razume se, da je tekma na naši strani in tudi zadnji torek, ko smo se udarili z Euclid Rifle klubom na našem strelišču, smo zopet zmagali. Nekaj fantov je praznovalo zmago do belega dne in sicer v družbi premagancev, iz česar se lahko sklepa, da ni bilo nobene zamere oziroma žalosti radi izgubljenih tekme. (Tone, pomota! Zamera in žalost je bila, kolikor je meni znano. Zamera pri boljših polovcih, ko so fantje prišli ravno prav k zaključku, žalost pa pri fantih, ki so se jih nalezili pri slavnostnem sprejemu doma. To jaz prav natančno vem, torej ne trpim nobenega ugovora. To je Jakatova opomba, prosim!)

Tekmo je otvoril predsednik Pirnat s svojimi trobentariji (tremi), kar je očividno prestrašilo fante od Euclid Rifle kluba, zato so pa tako slabo streljali. O tem mi je pozneje pripovedoval Jaka, ki je rekel, da še ni bilo nič slabega, ko se je oglašil regimentshornist v dvorani, toda ko se je oglašil drugi izpod stopnic pri vходу v dvorano in zatem tretji izza vrat stranskega vhoda, torej se je trobilo in pložalo od vseh strani, kot tiste dni, ko so hodili okrog mesta Jerihe s trobentami, da se je kar obzidje podiralo. Tukaj se sicer dvorana ni podrla, pač pa se je stisnilo srce našim tekmečcem, da jim je puška delala v roki, kot bi jo imeli na vagi.

Zaključek tekme je bil naznanjen na isti način, ali kakor se reče: da so bili manevri odločeni. Tudi k večerji se je zadržalo in konec večerje naznanilo na isti način. (Edino, kjer je Pirnat napravil napako je bilo to, da ni dal trobiti tudi k počitku, da bi bili šli o pravem času domov. Op. Jak.).

Večerjo so nam pripravile žene naših hrabrih lovec in sicer: Mrs. Pirnat, Mrs. Malovasič, Mrs. A. Novak in Mr. J. Novak. Ker so bile štiri po številu, zato so naprosile še Mrs. Rijavec, da jim je pomagala, oziroma da v slučaju kakage nesporazuma določi, kdo ima prav. Svojo nalogo so izvršile izvrstno, za kar naj jim bo izrečena najlepša hvala. (Počakaj no, Tone, kaj pa Gorjanc, ki je polento mešal? Saj sem ga videl na lastne oči in se mu je kuhavnica kaj podala. Op. Jakata). Po večerji se je predsednik Euclid Rifle kluba

zahvalil za prijazno in izvrstno postrežbo ter nam čestital k zmagi. Pripomnil je, da se že kje drugje še vidimo. Naši fantje so bili prepričani, da jih bo nasprotna stranka počakala na cesti. Toda nič kaj takega se ni zgodilo, ker najbrže Mr. Bruss v resnici ni mislil na kako "ročno delo."

Naš predsednik Pirnat je prečital razsodbo porotnega odbora v slučaju Toneta Baraga, katerega bo enkrat v celoti priobčena v tem listu.

Potem je raztegnil svoj meh naš klub v Newburg, na tekmo sedež sredi dvorane in spremljal svojo harmoniko s različnimi komičnimi popevkami. Bučar je tožil nad slabimi časi, oziroma nad bančnim položajem, ker da ima na neki banki v varnostni shrambi cel sod viske, pa ne more do nje in viske ne do njega. Tolžil ga je nekdo drug, ki je rekel, da ima spravljen cel sod ohajčana v neki banki in je nevarnost da se ne spridi.

V nedeljo 26. marca pa gre naš klub v Newburg, na tekmo Rainbow Hunting kluba, ki se bo vršila v SND na 80. cesti. Začetek tekme je točno ob treh popoldne. K isti tekmi je vabljen tudi Euclid Rifle klub. Rainbow Hunting klub bo imel priliko, da bo v enem dnevu dve tekmi izgubil.

Izid zadnje tekme je sledeč:

Euclid Rifle klub:	
Mandel	61
Gole	50
Lesjak	47
Debevec	54
Dolenc S.	84
Knaus R.	60
Sober	67
Sepic	67
Baraga	48
Bruss	52
Bavetz	61
Prince	50
	692

St. Clair Rifle klub:

Novak A.	68
Papesh	71
Tursi	80
Penosa L.	58
Susel	83
Glažar	74
Sietz	47
Malovasič	62
Penosa V.	57
Urancar A.	68
Urancar J.	67
Kaučnik	65
	800

BOJ VELIKE KNEGINJE ZA VSAKDANJI KRUH

Ruska velika kneginja Marija je pravkar izdala knjigo, v kateri je objavila svoj dnevnik, v katerem slika tragično usodo, kateri so izpostavljeni mnogi člani ruske visoke aristokracije, ki so po razpadu carstva pobegnili iz domovine. Število onih ruskih aristokratov, ki so bili prisiljeni bežati iz domovine in ki se morajo zdaj v inozemstvu prebijati skozi življenje, znaša poldrugi milijon. Večina teh je izgubila vse, razen onega, kar so odnesli na svoji osebi s seboj, in v najboljšem slučaju se je zgodilo, da so odnesli iz domovine nekaj draguljev, s prodajo katerih so se vsaj za nekaj časa ubranili gladi. Dasi ne znajo ti ljudje nikakega poklica in nimajo niti najmanjšega pojma o praktičnih življenjskih stvarih, so prisiljeni, da si služijo svoj kruh v tujini, ki jih smatra kot nadležne tujce.

Za težje kakor za vse ostale, pa je življenje pregnanih članov ruske vladarske rodbine. Ime Romanovičev je izgubilo na svojem čaru. Kadarkoli se zdaj pokažejo ti aristokratje v deželah, ki so bile z Rusijo v zvezi, njih povsod sprejmejo z naziranjem in očitki, da so bili člani vladarske hiše sami krivi, da je

prišlo do razpada Rusije. Ruska velika kneginja piše v svojih spominih, da sta imela ona in njen mož nekaj časa to srečo, da se jima ni bilo bati pomanjkanja, ker sta bila v posesti vseh svojih draguljev. S prodajo teh draguljev, katere sta počasi prodajala, kos za kosom, sta živela več let, dokler ni bil zadnji teh draguljev prodan.

Velika kneginja pravi, da sta bila pri prodaji draguljev nesramno osleparjena. Ko ni bilo več draguljev, je morala velika kneginja pričeti gledati sama za svoj obstanek, kar je bilo tem težje, ker ni bila vajena nikoli delati, ker so prej vse njene račune plačevali njeni tajniki in kateri ni bilo treba prej nikoli napisati niti čeka.

Ker je znala lepo plesati in veziti, se je lotila tega posla, s katerim se je svoječasno kratkočasila, da se ž njim preživi. Toda zelo je bila začudena in presenečena, ko so ji plačali za lepo pleteno jopico samo 20 mark. S pridnim delom se ji je nato posrečilo, da je zaslužila 45 mark do 100 mark na teden. Ko je njeno delo izzvalo pozornost in pohvalo neke pariške modistke, je kmalu potem odprla v Parizu svojo lastno malo trgovino z vezninami, toda ker ni imela o

trgovskih zadevah niti najmanjšega pojma, je kmalu bankrotirala in morala zapreti vrata. Ko je prenehala trgovino, je bilo vse, kar ji je ostalo, njen pisalni stroj in gitara. Zopet se je z muko prebijala skozi življenje, dokler ni končno dobila zaposlenja v neki prirobovalnici in izdelovalnici oblek v New Yorku. Res je minljiva slava sveta...

VESTI IZ DOMOVINE

—V Ljubljani je umrla gospa Zofija Petretič.

—Na Brezovici je umrla gospa Marija Petrič.

—Visoko odlikovanje za hrabrost. Kovaškemu mojstru gospodu Francu Zoriču v žadovniku pri Krškem je Nj. Vel. kralj podelil visoko odlikovanje za hrabrost: srebrno Karagorjevo zvezdo z meči. G. Zorič si je to visoko odlikovanje pridobil leta 1919. kot rezervni konjenik na koroški fronti. Vojaške je služil že od začetka svetovne vojne, in sicer najprej pri 17. pehotnem polku, pozneje pa pri konjenici. Do prevrata je bil na vseh frontah, pomladi leta 1919. pa se je takoj odzval pozivu na orožno vajo in odšel k bivšemu mariborskemu dragonskemu polku, ki je postal sestavni del konjeniškega polka "Obični." Ko je Franc Zorič z eskadronom odrinil na koroško fronto, se je v nekaj dneh izkazal z velikim junaštvom in požrtvovalnostjo. Ko je bil z nekim tovarišem odposlan kot izvidnik, iz je neke od Nemcev zasedene vasi z veliko težavo rešil našega vojaka, ki je bil ranjen in ujet. Sovražniki so opazili njegovo akcijo in začeli streljati. V ogledu se je hrabremu Zoriču rešitev posrečila. Ko pa je na umiku zagledal poleg šolske stavbe strojnico, je brez pomisleka skočil k njej, da bi jo zaplenil. Ker kot konjenik ni znal razklopiti strojne puške, jo je natovoril na konja, kar so sovražniki opazili in začeli na vso moč streljati. Konj se je splašil in odvrnil strojnico, katero pa je Zorič v hudem ognju spravil za zid pokopališča in potem na voz, na katerega je že poprej spravil rešenege ujetnike. Ves čas, dokler se ni z rešencem in plenom priključil močnejši patrulji, je hrabri Zorič sam zadrževal sovražnika. G. Zorič je sodeloval še v drugih bojih, po 12 tednih pa se je zdrav vrnil na svoj dom, kjer pridno izvršuje svojo obit in skromno preživlja svojo družino.

—V Kranju je v 65. letu starosti umrla gospa Marijana Podrekar rojena Kokalj.

—V Ljubljani je umrla gospa Zofija Petretič.

—Na Brezovici je umrla gospa Marija Petrič.

—Visoko odlikovanje za hrabrost. Kovaškemu mojstru gospodu Francu Zoriču v žadovniku pri Krškem je Nj. Vel. kralj podelil visoko odlikovanje za hrabrost: srebrno Karagorjevo zvezdo z meči. G. Zorič si je to visoko odlikovanje pridobil leta 1919. kot rezervni konjenik na koroški fronti. Vojaške je služil že od začetka svetovne vojne, in sicer najprej pri 17. pehotnem polku, pozneje pa pri konjenici. Do prevrata je bil na vseh frontah, pomladi leta 1919. pa se je takoj odzval pozivu na orožno vajo in odšel k bivšemu mariborskemu dragonskemu polku, ki je postal sestavni del konjeniškega polka "Obični." Ko je Franc Zorič z eskadronom odrinil na koroško fronto, se je v nekaj dneh izkazal z velikim junaštvom in požrtvovalnostjo. Ko je bil z nekim tovarišem odposlan kot izvidnik, iz je neke od Nemcev zasedene vasi z veliko težavo rešil našega vojaka, ki je bil ranjen in ujet. Sovražniki so opazili njegovo akcijo in začeli streljati. V ogledu se je hrabremu Zoriču rešitev posrečila. Ko pa je na umiku zagledal poleg šolske stavbe strojnico, je brez pomisleka skočil k njej, da bi jo zaplenil. Ker kot konjenik ni znal razklopiti strojne puške, jo je natovoril na konja, kar so sovražniki opazili in začeli na vso moč streljati. Konj se je splašil in odvrnil strojnico, katero pa je Zorič v hudem ognju spravil za zid pokopališča in potem na voz, na katerega je že poprej spravil rešenege ujetnike. Ves čas, dokler se ni z rešencem in plenom priključil močnejši patrulji, je hrabri Zorič sam zadrževal sovražnika. G. Zorič je sodeloval še v drugih bojih, po 12 tednih pa se je zdrav vrnil na svoj dom, kjer pridno izvršuje svojo obit in skromno preživlja svojo družino.

—V Kranju je v 65. letu starosti umrla gospa Marijana Podrekar rojena Kokalj.

—V Ljubljani je umrla gospa Zofija Petretič.

—Na Brezovici je umrla gospa Marija Petrič.

—Visoko odlikovanje za hrabrost. Kovaškemu mojstru gospodu Francu Zoriču v žadovniku pri Krškem je Nj. Vel. kralj podelil visoko odlikovanje za hrabrost: srebrno Karagorjevo zvezdo z meči. G. Zorič si je to visoko odlikovanje pridobil leta 1919. kot rezervni konjenik na koroški fronti. Vojaške je služil že od začetka svetovne vojne, in sicer najprej pri 17. pehotnem polku, pozneje pa pri konjenici. Do prevrata je bil na vseh frontah, pomladi leta 1919. pa se je takoj odzval pozivu na orožno vajo in odšel k bivšemu mariborskemu dragonskemu polku, ki je postal sestavni del konjeniškega polka "Obični." Ko je Franc Zorič z eskadronom odrinil na koroško fronto, se je v nekaj dneh izkazal z velikim junaštvom in požrtvovalnostjo. Ko je bil z nekim tovarišem odposlan kot izvidnik, iz je neke od Nemcev zasedene vasi z veliko težavo rešil našega vojaka, ki je bil ranjen in ujet. Sovražniki so opazili njegovo akcijo in začeli streljati. V ogledu se je hrabremu Zoriču rešitev posrečila. Ko pa je na umiku zagledal poleg šolske stavbe strojnico, je brez pomisleka skočil k njej, da bi jo zaplenil. Ker kot konjenik ni znal razklopiti strojne puške, jo je natovoril na konja, kar so sovražniki opazili in začeli na vso moč streljati. Konj se je splašil in odvrnil strojnico, katero pa je Zorič v hudem ognju spravil za zid pokopališča in potem na voz, na katerega je že poprej spravil rešenege ujetnike. Ves čas, dokler se ni z rešencem in plenom priključil močnejši patrulji, je hrabri Zorič sam zadrževal sovražnika. G. Zorič je sodeloval še v drugih bojih, po 12 tednih pa se je zdrav vrnil na svoj dom, kjer pridno izvršuje svojo obit in skromno preživlja svojo družino.

—V Kranju je v 65. letu starosti umrla gospa Marijana Podrekar rojena Kokalj.

Ladja se je potopila v pristanišču

Seattle, Wash. 24. marca. — Ameriški poštni parnik President Madison se je danes popoldne prevrnil in se potopil. 140 delavcev je popravljalo ta čas parnik, v katerega je prihajala voda, ker so odstranili tri obežne oklopne plošče, kar je obtežilo parnik na eni strani, da se je prevrnil. Razen treh so se vsi delavci rešili na pomol.

V Frankfurtu, Nemčija, živi neka Gretel Meyer, ki ima dva jezika, toda ne more govoriti.

Kadar se selite

Že večkrat smo povdarjali v časopisu, da naročniki, kadar se selijo, morajo svojo selitev direktno naznaniti v naš urad, in sicer osebno, ali potem pošte ali pa po telefonu. V nobenem slučaju ne smete povedati našim raznašalcem, da ste se preselili, ker je raznašalec prepovedano sprejemati enaka naročila. Ako boste točno v naš urad naznanili spremembo naslova, boste tudi točno dobili list na novi naslov. Prosimo, da to upoštevate!

MILO URBAN:

ŽIVI BIČ

Roman

"Za v mesto," se je navduševal Lanyi. "Zate niso kmečka oblačila; ti bi morala hoditi v svilu."

Krista je vzdihnila in Lanyi je videl, da dobro govori.

"Res," je nadaljeval, "ti bi morala iti v mesto. Tu na vasi nihče ne opazi tvoje lepote. Omožiš se s kakim zabitim kmetom in kmalu napravita delo in deca iz tebe staro babo. Saj ne živimo zato, da bi se zakopali, ampak da bi užili svet."

Te besede so padle prav na dno Kristinega srca in vzdihle tam stara hrepenenja. Krista se je zresnila in se zamislila.

"Kaj pa naj začnem," je rekla čez nekaj časa, "ko sem pa revna in neolana."

Lanyi se je zasmejal. S smehom je hotel ugnati njene dvome.

"Taka lepota, kakor si ti, ne potrebuje šol," je rekel laskajoč se Kristi.

"A?"

"Življenje je treba znati prijeti pri pravem koncu, treba je nekoliko poznati ljudi. Jaz na primer bi ti sam pomagal. Imam bogate starše in mnogo vplivnih znanstev, tako da bi to ne bilo preveč težko."

"Radi mene," je rekla Krista po kratkem premisleku. "Saj je tako dolgo razmišljam, kako bi prišla v svet."

Tako se ji je splazila kača v rokah. Ko je prišel Grunberg, ju je našel že prijateljsko sedeti skupaj in si pomembno izmenjavati poglede. Ko je Krista govorila z Lanyijem, se ni več smejala s tistim drobnim, nepristopnim smehom; v modrih očeh ji je žela neka pasja hvaležnost, navno veselje otroka, ki so mu obljubili odpustek.

"Zdi se mi, da si jo začaral," je dejal z zavistnim glasom Grunberg, ko sta se vračala zverž domov.

"Da, bolj z razumom kot s silo," se je zasmejal Lanyi.

In Grunberg ni vedel, ali se norčuje iz njega, ali iz starega pregovora.

XI.

Proti koncu februarja je nastopilo deževje, ki je trajalo skoraj do srede marca; sneg se je spremenil v pol tekočo lavo, ki je obdajala vasi in se valila vanje. Ceste so se smešno razmehčale, s hribov so se stekale kalne vode, polne ledenega hladu; prodorna mokrina je zalivala predmete in delala iz njih neme spomenike izginjajočega elementa. Tu in tam so se pokazovale tudi bojazljive kopnine, toda pečat zime je še trdno ležal nad njimi.

Pred poplavo snežene kaše so se ljudje plašili kakor psi umikali v hiše, ki so se spremenile v grobove, polne zatohlosti, brezupne dolgotrajne in dolgih pogledov skozi okno v razmočeni svet. Ljudje so zlezli sami vase, v neko strašno, tesno luknjo, kjer ni bilo niti toliko prostora, da bi se obrnili. Ležali so sami v sebi kakor še ne rojena deca, poskušali prve nezavestne gibe in brskali po malenkostih, po edinem, kar jim je zaprti, tesni svet mogel nuditi. Videli so prazne jutrišnje dni, gnojišča dolgih dni, iz katerih so se v gostih strugah odtokale majhne, umazane skrbi. Veliki, drzni lok življenja se je v tem mokrem okvi ur razdrobil in črepinje težkih ur, ki so bolesto padale na hrbte, in razpadel v groznem močvirju nemožnosti. Obiskovali so se samo najbližji sosede, ki so mogli cele ure govoriti o najnepomembnejših stvareh; sipali so iz sebe besede kakor iz rokava, da bi utrujeni od govorjenja mogli doma tem dlje molčati, prišluškovati neprestanemu pljuskanju vode, edinemu zvoku, ki se je izločil iz razmočenega življenja in zrastle v ogromen od-

pev slehernega pojava. V presledkih, ki so sledili besedam o pomanjkanju, o bedi, o nesrečah, je dolgo zvenel, kakor bi se bile te drobne kaplje spremenile v težke skale in padale s streh naravnost v trpeče duše. Bil je, udarjal, povzročal bol, toda ni ga bilo mogoče zaježiti, iztrgati iz prostorja.

Brezdelje in dnevi zaliti z motno svetlobo so odprli Ilčičino staro rano, ki je začela kazati znake težke, dolge bolezni. Strašno sovraštvo se je spreminjalo v topo obupanost, ki je trajala pogosto po cele dni. Vse delo Ilčičke je bilo takrat v tem, da je vila roke in zateglo vpila: "Sin moj edini, sin moj zlati!"

Glas ji je bil suh, brez solz, toda nasičen s tako boleščjo, da so tistim, ki so ga slišali, gomazeli mravljinčji po hrbtu. Podoben strašni žagi je rezal v dušo in brnel v njej z nečim tako prodnim, tako elementarnim, da je povzročal kar telesno bolečino, če si ga čul. Tolažilo so jo, pogovarjali, kazali ji zglede, toda Ilčička se ni dala potolažiti. Na vse je zamahovala s roko in bruhala iz sebe strašno boleščjo:

"Kdo mi vrne mojega sina, kdo mi ga da?"

Gledala je predse s suhimi očmi. Bleda ustne so se stisnile in se bolesto, žalostno tresle kakor dvoje ostrženi ovčje.

Nato jo je brez kakšnega predhoda pograbil jeza. Stisnila je pest in s shujšano roko, podobno suhi veji, žagala po zraku.

"Prišel bo," je govorila s suhim, trdim glasom, "prišel bo dan. Naš dan, ker sedaj je njihov dan. In mi jim povrnemo. Ej, povrnemo..."

Vnete, bolne oči so zablodile v daljave in v sivem, hladnem prostoru begale za prikaznimi. Iz zivalo se strašen, krvav sen, ki bi izmil z dušo to žgočo boleščjo, ki bi jih do čistega okopal, prerodil. V zraku so bile dvignjene neusmiljene pesti, ježno se potresajoče glave, s krvjo podplute oči in Ilčički se je zdelo, da je vsa ta krvava groza zrastle iz telesa njenega sina. Bil je kakor trda črta pod strašnim stavkom, bil je kakor glava strašne pošasti, ki z enim samim zamahom rok odstrani na tisoče težkih kritic.

Včasih je cele dneve begala od sosedov do sosedov. Na obrazu je imela zbadljiv, hud nasmeh, v glasu pa zlovesčji zvok. Besede, podobne strupenim bodalom, je zabadala komurkoli v prsa.

"No, sedaj nas že čisto požoro," je nekoč govorila. "Ne samo, da so nam vse pobrali, še vojake so nam obesili na vrat."

Vojaki so začeli Raztočanom zares presaditi. Zahtevali so od njih hrane, drv, voženj, in če jim tega niso dali prostovoljno, so jim s silo vzeli. Zastonj so se Raztočanje branili; pomagale niso grožnje ne prošnje: smejali so se jim v obraz in če je bilo treba, so uporabljali tudi zaošnice. Iz šole so napravili navadno žrebtarno. Lepi, novi plot so podrli in ga kos za kosom pokurili. Raztočanje so morali gledati, kako gine delo njihovih rok v nezmisljenem počenjanju samopašnosti.

"Požoro..." je vzdihnil ogorjenji.

"Pa zakaj? Povejte, zakaj?" je uprla vanj Ilčička vneta oči.

Starec je skomizgnil z ramo. S pogledom je zablodil na tla, odgovoriti pa ni znal.

"Notar nam jih je privlekel," je odgovorila Ilčička zanj, "da bi stražili njegov polni trebuh. Komu na ljubo pa so tu? Nam? Nam vojakov ni treba, mi smo jih dogrla siti, gospod notar pa se boji. Zato so nam šolo spremenili v stranišče."

Starec ni nič odgovoril in je šel dalje; žive besede pa so že odmevale v njem. Če je prišel govor na vojake, je že posnemal Ilčičino kretnjo in z enakim zagrizenim glasom rekel:

"Notar nam jih je privlekel. Njegov polni trebuh stražijo."

Toda Ilčički to ni bilo zadosti. Šla je še dalje.

"Ali vidite, kakšna je ta naša

pravica? Eden je zapeljal Hlavajevo ženo in ko smo se oglašili proti temu, nam jih je privlekel deset, da bi pokvarili vso vas. Pa pravijo, da bo ljudi zmanjkalo. Kje neki? Počakajte samo, čez leto dni bomo imeli tu otrok kakor plev."

In če je kdo rekel, da bo ljudi zmanjkalo, so mu isti, ki so poprej slišali Ilčičko, takoj odgovarjali:

"Ne bo jih zmanjkalo ne! Samo leto dni počakajte, pa jih bomo imeli kakor plev."

Ilčička ni nehala. Hodila je po Raztokah kakor požigalec. Tu je poteknila iskro, tam baklo, tu sunila z ostro besedo, tam švrknila z bičem svojega sovraštva po brezbrzičnikih, da so se kar skrivilili. Zmerjala jih je, če so jokali, zasmehovala jih, če so grozili, ščuvala jih je, podžigala z vsem ognjem razdraženega srca, z gnevom okradene matere. Če je kdo dobil vest, da mu je padel sin ali mož, je takoj prihitela — njene pepelnate ustne so bile tedaj podobne eni sami rani — in izlile povoden besed, grenkih kakor pelin.

"Ali vidite? Tu imate vojsko. Lahko si jo zataknete za klohub. Pa če bi bila to vojska... To ni vojska. To je gospoda! Toda prav vam je, če se bojite odpreti usta, če ne znate breniti z nogo."

"Zakaj pa vi niste brenili? Saj so tudi vam požrli sina," so se branili napadeni.

"Tudi jaz sem bila neumna," je ošvrknila Ilčička samo sebe, "toda danes že vidim. Videli boste, jaz jim svojega sina ne odpustim, iz hrbta jim ga izpraskam."

Grozne besede so padale v ušesa in odmevale v njih kakor težek pohod. Kdor se je v noči prebudil, jih je videl, kako so se zvijale v temi; bile so podobne rokam brez kosti, ki se spletajo v strašen vozle mišic: prsti na njih so se raztegnili, se skrivilili in imeli samo eno težnjo: zasadi se nekam.

Edini kraj, kjer je Ilčička molčala, kjer je sedela skoraj brez besede, je bil pri Korenovih. Korenka je tiste dni težko zbolela in je morala leči v posteljo.

Beda, ki je padla na to družino, jo je kar oglušila. Stari ohromel, Andrej brez roke, brez govora. Korenka težko bolna na postelji, na pragu pa tudi glad. Vse je pošlo: v čumnati je žijala praznosta, v hlevu je žalostno stala suha kravica, upanja v bodočnost pa ni bilo nobenega. Korenka bi bila potrebovala zdravil, boljše hrane, toda kje naj jih vzamejo, ko pa doma ni bilo niti pare?

Kadar je Ilčička prišla sem, je samo vzdihnila. Zmajala je z glavo in rekla:

"Revščina!"

Stari je sedel pri peči in gledal v strop, Andrej si je pri mizi z roko podpiral glavo, Korenka pa je stokala v postelji. Mali Adam je za mizo brskal po starem koledarju. Nihče ni govoril. Beseda, ki jo je Ilčička izrekla, ni našla odgovora; umaknila se je v kot ter plakala.

Ko je Ilčička videla to okamenelo, mrtvo družino in v kotu svojo osirotelo jokajočo besedo, je naenkrat vstala. Potem je s poudarkom, kakor bi koga klicala, rekla:

"Revščina!"

In zares. Kakor pes, če ga pokličeš, je prihitela beseda iz kota, zacvilila in pomahala z repom. Stari Koren je uprl vanjo svoje hladne oči in pritrdil:

"Res."

To je bilo vse. Ilčička je odšla in kar po cel dan nobeden Korenovih ni črnil besede.

Korenkino stanje se je slabšalo iz dneva v dan. Bil je pri njej tudi dekan Mrva. Ko je videl to grozno revščino, je sam poslal po zdravnika, toda ta je samo še z roko zamahnil.

Andrej je razumel. Vzel je malega Adama za roko in ga odpeljal k Ilčički. Bilo je, kakor bi bil z njim odšel od Korenovih zadnji košček življenja. V sobi se je zgostila strašna tišina, ki

jo je le včasih pretrgal materin stek. Pogled starega Korena je postal še bolj nepremičen, težji: zdelo se je, da sega v neskončnost. Andrej je gledal vse to, premišljeval in bilo mu je, kot bi mu rezali d duše krvave jermene.

Nekega takega dne je proti poldnevu Korenka s trudom zapetela:

"Kako bi jedla rezance s sirom..."

Duša je bila na njenih ustnahn, duša, ki je preživela marsikako razočaranje, videla marsikako ubito veselje in imela toliko neizpolnenih želja... Odhajajoč iz telesa je preplašena kakor nevesta zadnjikrat pokleknila na pragu domače hiše, razprostrla roke in zaprosila:

"Kako bi jedla rezance s sirom..."

Bil je to majhen, smešen obračun celega življenja. Andrej bi se bil najrajši strašno zasmejal, toda prav ta malenkost, ta smešnost ga je zadela v srce. Nič več si ni želela ta žena, ki je skoraj

Mlinarjevi

Za "Ameriško Domovino" prestavi M. U.

Agata je veselo pristala, baš, kakor bi ji prišla nepričakovana pomoč. Sedla je. "Da, Apolonija, to bove storile, Zakaj se ni to že zdavnaj zgodilo? ... Morebiti bi mi bile prišle tam zadaj boljše misli! O, kako lahko človeka zmede! In ves čas sem bila tak kanarček, tak sladkorček!"

Čez nekaj časa, ko je ostal grom v višini in se je vlekel v dolgo valenje, je prišla nje roko. "Pri tebi je človeku dobro, svakinja! Ti znaš vse voditi, ti bi morala imeti mlin. Od onih drugih me je le vedno nekoliko strah, čeravno sem neumna in nora. To sem imela pri Lovrenca in to ... Oh, ta strah! Ta strah je moja velika nadloga. Tako šibka sem! O, Margareta, kako mater imaš ... tudi jaz sem bila nekdanj tak angelček!"

Utrudila se je. Nevihta se je bila razblinila kakor otroško strašilo, ki se najprej veseli prestrašenih oči, ter je izlivala sedaj nad žejno zemljo blagodejen dež. Le oddaljeni, rdeči odsev je še težil, ker je pripovedoval o ljudeh, katere je doletela nesreča.

Potem ko je Agata zaspala, je sililo Apolonijo, pogledati k Ivanki. Otrok se je bil skril v najslajše skrivališče, ki ga ima človek, v mehko varstvo globokega spanja.

Drugi dan je Apolonija najprej hitela v mlin, poskrbela za kuhinjo ter pripravila vse za kosilo, nato pa je stekla nazaj k Ivanki da jo skopa in pripravi vse za pranje. Porazdelila je dekletke, ter se pogovorila s prvim mlinarjem o nasekanju kamenov in nadomestitvi enega, ki se je bil docela pokvaril. Še kasno predpoldne ste Agata in Margareta spali. Končno si je Apolonija našla časa, da je pogledala k njima. Tedaj pa ni bilo Agate več v hiši. "Šla je v pristo naravo," se je rogala Aleš. Apolonija je pomislila: Ali jo bom morala zakleniti? Sedaj ko lahko vsako uro pride nje čas! In po taki noči!

Zopet je skočila v pralnico. Vreme, ki je bilo še zjutraj kislo in je grozilo z novimi nevihtami, se je zjasnilo. Bilo je tedaj treba perilo hitro oprati, da ga spravijo na sonce.

Prišli so vozniki in se posvetovali. Zopet je bil nekdanji drenj in Apolonija je pri tem pozabila Agate in nadlog. Najprej je bila vesela, da je nje nadloga bila v kraju. Vendar pa sta zopet zlezla iz kota strah in strah in končno ji vendarle ni dalo več miru, pustila je dekletke, kadeče se kotle in voznike ter dejala: V svojo hišico mora pogledati. Da ne bi lagala, je res šla v svojo izbico, a takoj zopet stekla ven v vrt, skozi luknjo v plotu in ven k grmičevju. Kakor okamenela je obstala. Visoko gori v bregu, med jelkami, je zeval presledek. Tamkaj je stala mati-jelka ... sicer! Tedaj jo je vihar, strela vrgla! Tedaj ji je stopil naproti Miha. Osupla sta si stala trenutek nasproti. Apolonija bi bila najraje planila in ga udarila v lice. Ampak, ali je to resnično Miha — ali le njegov duh? Bil je prepaden, blede oči so gorele, mokri lasje so mu viseli v čelo. In sedaj je dejal hripavo:

"K vam sem hotel! Pridite vendar! Pridite! Ampak vzemite s seboj platna — krvavi!"

— Presenetilo jo je! — O, Apolonija, nikar ne psujite, pomagajte, ona leži v svoji krvi in vpije tako strašno kakor žival. In jaz ne vem pomoči!"

Apolonija je mislila, da ji mora srce zastati. Le stati je mogla in strmleti. Kar je on govoril, je bilo strašno, grozno, a le kot v snu. Ni mogla se ganiti.

Končno je tudi ona zavpila, solze so ji planile v oči in zdrigala je v svojo kamro, strgala nekaj platna in otroških stvari. In potem nazaj k Mihi, ki je medtem sedel na kamen in jokaval. Ko jo je ugledal, je skočil pokonec ter teklen pred njo. Ona se je ozrla, mislila, da bo našla Agato v grmovju, on pa je skočil v čoln in pokazal tja preko: "Tam v koči, tam sva!"

In tako se je morala tudi ona zaupati temni, strašni vodi. "Ali še živi, ali živi otrok?"

"Ona živi, a otrok ni še prišel. Kričala je, da se mi je srce v telesu obrnilo."

Apoloniji je bilo tako težko pri srcu, da je mislila, da se mora čoln pod tem pritiskom potopiti. Ponovila je obljubo zadnje noči, da bo postavila križ ob bajerju, znamenje, ob katerem naj bi se hudobna sila končno vendarle razbila.

"Kako je le prišlo?" se je ona okrenila k Mihi, ki je potegnil veslo. Pot mu je bil preko zalepljenih las po čelu.

"Ne prestrašite se," je zastokal ter si z jezikom omočil izsušene, razpokane ustne. A tudi grlo mu je bilo očitno izsušeno. "Ne pogledajte tja — ona se je do smrti prestrašila. Jaz ga nisem mogel prej videti, a ona je sedela tako, kakor vi. In tedaj — naenkrat poskoči, zavpije, kriči jo primejo in pade preko deske kakor mrtva. Tudi jaz sem videl tedaj tisto grozo, ki jo je ona videla. Mislim sem da stoji tam preko sam peklenski, a je bilo nekaj še hujšega ... nikar ne pogledajte tjakaj, sicer bo tudi vam tako. K njej morate ... ali slišite, kako kriči?"

Dvignil je veslo. Od njega je kapala voda, a sem preko bajerja je prihajalo stokanje in vzdihovanje, ki je oznanjalo smrtno stisko. Glasilo se je mukepolno, trudno, ponehavajoče. In tedaj je zopet vzrastlo v divji krik.

"Veslaj, veslaj vendar — in da sva vendar koga poslala po zdravnika, ti moraš!"

Naenkrat se je zgrozila in se prekrizala. Vsa kri ji je stekla k srcu, v ušesih ji je brnelo in čutila je, kako ji je postalo na smrt slabo. Omotica je grozila, da jo vrže v vodo in kakor se je zavrtela hiša zadnjo noč, ko je tistikrat strela udarila, tako se je vrtil sedaj pod njo čoln. Zaprla je oči in zopet čula stokanje. Tedaj je stisnila zobe in skročila pesti. "Moram stati ... Mati Božja, moram ob križu stati!"

In nič več ne sme pogledati tja! Zadostoval je samo en pogled, da je spoznala. Najprej se ji je srce zgrozilo: čarovnica! Nato je spoznala brezmeso, po vodni travi obraščeno okostje, vrv še okoli vratu. In potem je morala v bliskoviti vtincen misli: Tedaj je vendar iskal smrt v bajerju ... Martin ... Ivankin oče!

Peljala se je naprej zaprtih oči in tako, kakor bi njo samo baš bila smrt dotaknila. Uboga

Agata — sedaj je razumela vse. Miha je ječal: "Nocojšnja nevihta, strela ki je treščila v bajer, ga je dvignila iz dna. In jaz slepi norec ga nisem videl! Apolonija, ako se ji kaj pripeti ... tedaj skočim tudi jaz za njim!"

Te besede so storile, da se je zopet zbrala. Sunila je protijemu: "Kaj? ... Kaj si dejal? Ali ste možje! Ali ste si vsi podobni? Najprej se delate norca iz vsega, se igrate hudice ... potem pa zbežite! Bajer je prečist zate!"

Sama je stopila v napol razpadlo koč, v kateri je stokala Agata. Miha je sedel na bregu pri čolnu, se vlegel in se zvalil na obraz, ker ni hotel videti, a venomer mu je vlekle tilnik kvisku, vedno tja proti oni strani in vsakokrat je okostje še vedno ležalo tam, napol v vodi, napol v bičevju. In bal se je tako, da bi laglje skočil v vodo, kakor pa to vzdržal. Zdelo se mu je, da postaja vzdihovanje v koči vedno šibkeje ali pa da se pomirja. Apolonija pa je govorila glasno, najbrže moli. Tiščal si je ušesa, a vendar prisluškoval od časa do časa, dali ga ne pokliče. Vse v njem pa se je upiralo, da bi šel notri. "Pomirila se je, spi!" se je skušal prepričati. Zdelo se mu je cela večnost.

Tedaj je prišla Apolonija iz koč, pokleknila na breg in si umila roke. "Mislim, da spi sedaj. Otrok tudi in fant je. Ti pa —" dvignila se je, "hitro vzemi vej in mahu in pokrij je. Kako le moreš gledati in nič storiti! Poslala bom Aleša, da ti pomaga spraviti je stran." On se je zgrozil in zmajal z glavo. "Da, Aleša," je pristavila odločno, "kajti edino nanj se lahko zanesem in vidva ga bosta spravila na pokopališče, k počitku. Jaz pojdem še enkrat v koč in potem, če je vse v redu, me prepelejš. Ljudi pripeljem. In da se mi pred nikomer ne pokažeš, kakor le Alešu!"

Delal je nejevoljno, a vendar strahoma in hitro, kakor bi moglo prikritje okostnjaka odviniti nesrečo, ki mu je bila pisana. Sredi dela se je okrenil. Čul je jok, vpitje, čul svoje ime. Ko se je opotekal v koč, je našel Agato belo kakor sneženo cvetko, z rokama prekrizanimi na prsih, otrplo. Izkravala je. Apolonija je jokala in molila. Nato se je brez besed dvignila in pobrala sveznjček, iz katerega ste štrleli dve rdeči ročici in se gibali. Šla je h čolnu in sedla vanj. On je veslal, ne da bi vedel, kaj dela. Apolonija se je sklanjala nad otroka in ga s svojo sapo grela, močila ga s svojimi solzami.

"Čuvati moraš!" je dejala na bregu. "Tu počakam!" je zajecal. "Tja preko greš in boš čuval. Toliko ti je že bila in ti mora še biti, da jo boš varoval pred lisicami. In ... potem se boš skrival, dokler ne pride Aleš in mu pomoreš!"

Nato je šla, sklonjena nad otroka, hitro in previdno doli v mlin. Ker je otročiček odprl usta, mu je ponudila prst in mala, uboga usteca so sesala. "Pri tebi ostanem, ostanem pri tebi, Albert, ne pojdem stran," tako je šepetala, kakor pač govorimo otrokom, nežno in pomirjevalno, ljubeče. Nato jo je zopet prišla žalost in bol, divje ihtenje jo je stresalo. "Pot v Obljubljeno deželo je dolga, vem, Albert, a sedaj te ne bom zapustila! — — —"

Kasno v noč, ko je ležala Agata že na parah v izbi, se je vrnil Aleš, ki je bil odšel s praznim zabojem, s pokopališča. "Sam sem moral opraviti, seveda, sam. Miha je zbežal, naravno, ker je svojo gosposko igro izigral. Požirek žganja bi mi bil dobro del. Kajti moč ne zaleže,

kjer se vrte nočni duhovi. Stori sem — a samo radi vas, a za nobeno ceno ne bi hotel nazaj! Upam, da ne bo sedla sedaj meni čarovnica za vrat!"

Apolonija mu je dala, kar si je želel v pokrepitev svoje korajže in dejala: "Prepodili jo bomo. Postavila bom ob bajer križ!"

Svak in Tekla sta se pripeljala zgodaj zjutraj. Tekla je jokala običajne solze pri mrtvaškem odru, nato je pogledala k novorojenčku. Sklonila se je nad zibelko, opazovala pozorno rdeči, zgrbačeni obrazček in stisnjeno, modrikasto ročico, katero je dele dudlalo. Nato je dejala tiho pred se: "Gotovo pojde v nebesa! Uboga siročica, tvoja mati bo že imela usmiljenje s teboj in pride pote."

Apolonija je izpustila šivanjo in ni, kakor bi bil malček zavpil. Sklonila se je od druge strani nadenj. "Ne, ne, Tekla, tako ne smeš govoriti. Albert, ti že ostaneš pri svojem mlinu. Čuješ, Albert, mlin te čaka!"

Janez je baš stopil s težkim skornjem v kamro. Čul je Apolonijine besede in je dejal z glasom, ki naj bi odmeval skrb: "Da — ko bi mlin lahko tako dolgo čakal? Ko bi šlo z otrokom tako hitro kakor z žrebetom! To kaj kmalu skoči na noge in nosi sedlo. Nu, za sedaj, kaj naj storimo?"

Apolonija mu je odgovorila, ne da bi ga pogledala, kakor da sploh ni nje vprašal: "Trenutno, mislim, je mlin lahko zadovoljen z menoj!"

Pokašljaj je, da premisli nje odgovor, sedel in bobnal s prsti po mizi. Nato pa je dejal s povdankom: "In kakor jaz mislim — verjemita mi, najbolje bi bilo, da vse skup prodamo!"

Apolonija je skočila, kakor ne bi zaupala svojim ušesom, kakor bi bil dejal nekaj nespodobnega: "Prodati? Naš mlin v tuje roke? Prodati — to svetuje varuh otrok? Mislila bi, da —" Nenadoma je prenehala in nadaljevala miroljubno: "Vendar ne smemo misliti drugega, nego le, kako bi otrokoma obdržali mlin. Vprašujem ranjkega očeta, in vprašujem ranjkega Lovrenca — nič drugega nista ona dva nameravala. Svak — prodati, otrokom vzeti dom? Saj sta dva otroka sedaj! Ako že ne zaupate temu plamenčku — Margareta je tudi še tu in se krepko postavlja na tla!"

Janez je medtem nestrpno vstal in je kakor človek, katerega trpinči klepetanje, korakal po kamri. Pri tem je njegov po-

DR. J. V. ZUPNIK
zanesljiv zobozdravnik
Mnogo let na istem mestu.
St. Clair vog. 62. ceste.
Vhod samo iz 62. ceste.
Knausovo poslople.
GOVORI SLOVENSKO
Uradne ure od 9. zj. do 8. zv.

DOBER PREMOG!
Točna postrežba
The Hill Coal Co.
1261 MARQUETTE RD.
HENDERSON 5798
Zastopnika:
IGNAC ZIVODER
1168 Norwood Rd.
JOHN CENTA
1175 Addison Rd.

Leopold Kushlan
SLOVENSKI
ODVETNIK
6411 St. Clair Ave.
Soba št. 7
Tel. HENDERSON 5195

gled neprestano uhajal proti goreči lučki. Nato se je zakrohotal in zasmehoval s kretnjo, ki naj bi bila smešna: "Ti najbrže čakaš ženina, kakor se mi zdi? Pa menda vendar ne bo nebeški oni, kateremu svetliš?"

Apolonija je skočila ter upihnila lučko.

Janez je skušal neslano šalo zopet popraviti. "Nu, svakinja, šalo na stran, ti si se vendar dal zapirati vsa ta leta nejevoljno v tisto kletko tam gori. Grozila si, da si že preskrbljena, potem pa si sedela kakor lastavica za Marijino Rojstvo — širni svet v glavi. Saj tebi vendar ni bil svet nikdar dovolj prostran. Ti si ... kaj se jaz razumem o posebnih stvareh ... nekaj docela romarskega si hotela napraviti iz sebe, tako kakor pripovedujejo pobožne pravljice ... Pri zibanju otrok — saj se še spominjam — si mislila na ladjo! Tedaj! Sedaj pa naj bi ti verjel, da se hočeš vnesti v to luknjo, dokler ne bo dobil tale dečko brk? Apolonija, da mi ne zameriš, do tedaj — nak, nočem povedati. Ampak stara ženica boš tedaj. Skisala se boš, tvoje vino se bo spremenilo v očet. Saj vemo, kako to pride! Kesanje, nadloge, nevaležnost, da, in še v najnevarnejšem času kak, ki bi ti ugajal — a vse je zafušano. Svakinja, ti vendar nisi nič drugega ustvarjena, kakor pa smo mi. In potem se prične tožarenje in predbacivanja ..."

Apolonija si je dala opravičiti z otrokom, samo da prikrije svoj obraz. Svak je govoril razumno, kot izkušen mož, in vendar se ji je dozdevalo nepošteno. Ni pa mogla najti zasede, katero je slutila. Končno ga je premišljeno prekinila: "Očitala

bom morebiti nekdanj sama sebi, to priznavam. O, da, saj sem si že dovolj, ker sem se dala od vas vpreči in zadrevati. Te nameripa mi ne bo nihče razgovoril: mrtvi ne govorijo, mali Albert pa tudi še ničesar ne razume. Tedaj vzamem vse na svoja rame. In če bi se bila še obotavljala, dokler nisi govoril o prodaji — tvoje besede so me presunile!"

Sedaj se je vmešala Tekla: "Nehajta vendar to prerekanje! Saj niti ne vemo, če bo črviček brez materinega mleka rastel."

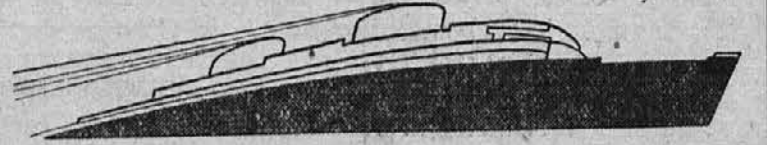
Ta tolažba je 'Apolonijo še bolj mučila, nego svakove zajedljive besede. Vzkliknila je, ko-

maj zadržujoč se: "Že zopet se sklicuješ, Tekla, na ono, na kar se ne bi smela! Materino mleko ... saj mu bomo preskrbeli materinega mleka. Vsega bo imel. In uspeval bo. In pravim vam, da že vidim v njem mlinarja!"

Svak je stal pri oknu in bobnal po šipah. Godrnjal je: "Tako podjetje, gosposko premoženje ... a za njim le ... tvoj mlinar!" Nenadoma se je okrenil: "Moje mnenje je, da ne gre brez moškega. V moško pest morajo vajeti takega podjetja!"

(Dalje prihodnjič.)

7 Dni do
JUGOSLAVIJE
Z NAJHITREJŠIMI PARNIKI NA SVETU

BREMEN-EUROPA

POSEBNI VLAKE ob parniku v Bremerhavenu jamči najbolj udobno potovanje v LJUBLJANO. Izborne železniške zveze tudi iz Cherbourga.

NAJHITREJŠA POT DO STARE DOMOVINE

Za podrobnosti vprašajte kateregakoli lokalnega agenta ali

NORTH GERMAN LLOYD

1119 Euclid Ave., Cleveland, Ohio

NAROČITE SI

DNEVNIK

AMERIŠKO DOMOVINO

NAJVEČJI

SLOVENSKI

DNEVNIK

NAROČAJTE

TISKOVINE PRI

AMERIŠKI DOMOVINI

VABILO NA PLESNO VESELICO

- :-

ki jo priredi
društvo Složne Sestre št. 120 SSPZ
V SOBOTO 25. MARCA 1933

- :-

V S. N. DOMU NA ST. CLAIR AVE.
ZACETEK OB OSMIH ZVEČER
Vstopnina je 25 centov
Godba Red Brancel do ene ure zjutraj